

KUNSZENTMIKLÓS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

2012-2017

Készítette:

ABDIÁS-ÖKO
Mérnöki és Szolgáltató Kft.

SZÉKHELY: 6090 Kunszentmiklós, Ősz u. 3/a.
IRODA: 6090 Kunszentmiklós, Ősz u. 3.
TELEFON: +36 (76) 550-221; +36 (76) 550-222
TELEFAX: +36 (76) 550-222
MOBIL: +36 (20) 9182377; +36 (70) 3841282
E-MAIL: info@abdias.hu
WEB: www.abdias.hu

Kunszentmiklós, 2012.

T a r t a l o m j e g y z é k

1. BEVEZETÉS.....	4
2. A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM KÉSZÍTÉSÉNEK JOGSZABÁLYI HÁTTERE	5
3. A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM KÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA.....	7
4. TELEPÜLÉSI JELLEMZŐK	8
4.1. ÁLTALÁNOS BEMUTATÁS.....	8
4.2. ÉGHAJLAT	8
4.3. FÖLDRAJZI FEKVÉS, DOMBORZAT	9
4.5. VÍZRAJZ	9
4.6. DEMOGRÁFIA.....	10
5. KUNSZENTMIKLÓS VÁROSÁNAK KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA.....	11
5.2. LEVEGŐ	11
5.2.1. Bács-Kiskun megye légszennyezettségi állapota	11
5.2.2. Légszennyezettségi állapot	12
5.2.3. Légszennyező anyag kibocsátás	12
5.3. VÍZGAZDÁLKODÁS.....	15
5.3.1. Ivóvízellátás.....	16
5.3.2. Szennyvíz-elvezetés,- elhelyezés	17
5.3.3. Felszíni vizek	19
5.3.4. Felszín alatti vizek	20
5.3.5. Vízrendezés, csapadékvíz elvezetés.....	21
5.4. TALAJ	22
5.4.1. Területhasználatok	23
5.4.2. Talajok állapota	24
5.4.3. Földtani adottságok.....	25
5.5. NÖVÉNY- ÉS ÁLLATVILÁG.....	26
5.5.1. Növényzet	26
5.5.2. A földrajzi kistáj szerinti növényzet.....	26
5.5.3. Állatvilág	28
5.5.4. Védett természeti területek.....	30
5.6. TELEPÜLÉSI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZET	32
5.6.1. Környezet tisztasága.....	33
5.6.2. Zöldfelületek.....	34
5.6.3. Turisztika	35
5.6.4. Épített környezet.....	39
5.6.5. Közlekedés:.....	41
6. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS.....	43
6.1. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ADATAI.....	43
6.1.1. Szilárd hulladékgyűjtés és -kezelés.....	43
6.1.2. Folyékony hulladékgyűjtés és -kezelés	44
6.1.3. A településen keletkező hulladékok.....	45
6.1.4. A településen működő hulladékkezelő vállalkozások.....	47
6.1.5. Települési folyékony és szilárd hulladéklerakó	47
6.1.6. Állati eredetű hulladék átvévo.....	47
6.1.7. Köztisztasági feladatok ellátása	48
7. KÖRNYEZETI TUDAT ÉS NEVELÉS	49
8. ZAJ ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM.....	52

9. AZ ELÉRNI KÍVÁNT KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLOK ÉS FELADATOK	54
9.1. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET TISZTASÁGA	54
9.2. CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETÉS	55
9.3. KOMMUNÁLIS SZENNYVÍZKEZELÉS, GYŰJTÉS, ELVEZETÉS, TISZTÍTÁS	56
9.4. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS.....	58
9.5. LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM	60
9.6. ZAJ- ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM	61
9.7. HELYI KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS	62
9.8. ENERGIAGAZDÁLKODÁS	62
9.9. ZÖLDFELÜLET-GAZDÁLKODÁS	63
9.10. VÍZMINŐSÉG- ÉS TALAJVÉDELEM.....	64
9.11. KÖRNYEZETBIZTONSÁG.....	65
9.12. ÉLŐVILÁG- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM.....	65
9.13. ÉPÍTETT KÖRNYEZETI ELEMÉK VÉDELME	66
9.14. KÖRNYEZETI NEVELÉS, TÁJÉKOZTATÁS	66
11. ÖSSZEFOGLALÁS.....	69
12. FELHASZNÁLT IRODALOM	70

1. Bevezetés

Egy település életére, lakosainak mindennapjaira nagymértékben hatnak a különböző környezeti elemek, azok kölcsönhatásai, rendszerei, hiszen az ottélők nap, mint nap közvetlenül, vagy közvetve érintkeznek, kapcsolatba kerülnek velük. A környezet védelme, a természeti és az épített értékek megőrzése napjainkra a társadalmi-gazdasági élet meghatározó részévé vált.

Ennek oka egyrészt a természeti erőforrások növekvő ütemű felhasználása, másrészt a gazdasági tevékenység hatásaként a környezetbe kibocsátott szennyező anyagok növekvő mennyisége.

Hazánkban a környezetvédelmi törvény határozza meg a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatait, s írja elő „a Programban foglalt célokkal, feladatokkal és a település rendezési tervével összhangban illetékességi területére önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá”. Ugyanezen törvény határozza meg a környezetvédelmi program tartalmi követelményeit is.

A programkészítés célja, hogy az önkormányzat és a helyi lakosság szembesüljön a környezet jelenlegi állapotával, abból következtetéseket vonjon le, célokat, feladatokat tűzzön ki, intézkedéseket hozzon a jobb, komfortosabb, egészségesebb környezet kialakításának érdekében.

Első lépésként a környezet állapotát kell bemutatni, ez alapján a problémákat feltárni, a kívánt célállapotot meghatározni.

A környezet állapotának nyilvánosságra hozatala az önkormányzat feladata. Ezen kívül a programban megfogalmazott célokra, feladatokra való reagálás, intézkedések meghozatala szintén a helyi önkormányzat jogköre és felelőssége. Az elkészített környezetvédelmi program operatív feladatokat is meghatároz, így a végrehajtásért felelősöket, a közreműködőket, a határidőket, az ütemezést és lehetőség szerint a forrásokat. Így az jelentősen hozzájárulhat a település környezeti állapotának javulásához.

A települési programok készítése során figyelembe kell venni a magasabb szintű programokat, terveket, koncepciókat és azokkal megfelelő összhangot kell kialakítani.

2. A települési környezetvédelmi program készítésének jogszabályi háttere

Települési környezetvédelmi program készítését *a környezet védelemének általános szabályairól szóló, 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban Kvt.)* írja elő. A Kvt. a települési önkormányzatok számára elvégzendő feladatokat ír elő (pl. az önkormányzat biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását; a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki; elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén; stb.), a 46. § (1) b) pontban:

„A települési önkormányzat (Budapesten a Fővárosi Önkormányzat is) a környezet védelme érdekében

b) önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki a 48/E. §-ban foglaltak szerint, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá; ”

A települési környezetvédelmi program tartalmi követelményeit szintén a Kvt. fogalmazza meg a

48/E. § (1) bekezdésében.

A települési környezetvédelmi programnak a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban - a 48/B. § (2) bekezdésben foglaltakon túl - tartalmaznia kell

a) a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,

b) a zaj és rezgés elleni védelemmel, a külön jogszabály alapján stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,

c) a zöldfelület-gazdálkodással,

d) a települési környezet és a közterületek tisztaságával,

e) az ivóvízellátással,

f) a települési csapadékvíz-gazdálkodással,

- g) a kommunális szennyvízkezeléssel,*
 - h) a településhulladék-gazdálkodással,*
 - i) az energiagazdálkodással,*
 - j) a közlekedés- és szállításszervezéssel,*
 - k) a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével*
- kapcsolatos feladatokat és előírásokat.*

(2) A települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, figyelemmel kíséri az azokban foglalt feladatok megoldását, és a programot szükség szerint - de legalább kétfévente - felülvizsgálja.

(3) A jóváhagyott környezetvédelmi programban meghatározott feladatokat a település rendezési terveinek jóváhagyása során, illetve az önkormányzat által hozott más határozat meghozatalával - szükség esetén önkormányzati rendelet megalkotásával - kell végrehajtani. ”

A programot az önkormányzatoknak egyeztetniük kell a szomszéd települések önkormányzataival, valamint véleményezésre el kell küldeni a megyei önkormányzatnak, és az illetékes környezetvédelmi hatóságnak.

A települési környezetvédelmi programnak igazodnia kell az Nemzeti Környezetvédelmi Programhoz (96/2009. (XII. 9.) OGY határozat, III. Nemzeti Környezetvédelmi Program) és a megyei környezetvédelmi programhoz egyaránt. A Nemzeti Környezetvédelmi Program egy olyan, hat évre vonatkozó beavatkozási tervrendszert jelent, amely a jelen környezeti problémáinak megoldását, illetve a megoldás megkezdését és a jövő problémáinak megelőzését kell, hogy eredményezze. Jelenleg a III. Nemzeti Környezetvédelmi Program van érvényben, mely 2009-2014 időszakra készült, amelynek végrehajtása már folyamatban van.

3. A települési környezetvédelmi program készítésének célja

Egy települési környezetvédelmi programnak elő kell irányoznia olyan tevékenységeket, melyek megvalósításával hozzájárul az országos és a regionális szinten prioritásnak tekintett környezeti problémák megoldásához. Emellett hatékony eszköz kell, hogy legyen az adott település által legfontosabbnak tekintett problémák kezelésére.

A környezetvédelmi törvény megfogalmazza a környezetvédelem alapelveit (Kvt. 6-12.§), melyet a program készítése során mindvégig szem előtt kell tartani, ezek a következők:

- elővigyázatosság, megelőzés, helyreállítás,
- felelősség,
- együttműködés,
- tájékozódás, tájékoztatás, nyilvánosság.

Az egyes településeknek mindenképp érdeke kell, hogy legyen a Települési Környezetvédelmi Program elkészítése, illetve elkészíttetése. Napjainkban, az Európai Unió tagjaként egyre inkább előtérbe kerül a környezettel való racionális gazdálkodás, a környezettudatos gondolkodás és a környezet védelmének feladata.

Kunszentmiklós Város Önkormányzata (6090 Kunszentmiklós, Kálvin 12.) társaságunkat bízta meg a város Környezetvédelmi Programjának elkészítésével, amelynek során igyekeztünk figyelembe venni, a magasabb szintű környezetvédelmi programok elvárásain és a helyi adottságokon túl a már ismert – megvalósítási eszközként számításba vehető – esetleges pályázati, támogatási lehetőségeket is.

4. Települési jellemzők

4.1. Általános bemutatás

Kunszentmiklós Bács-Kiskun megye északi részén, a Kiskunsági Nemzeti Park védett területeivel övezve Kecskeméttől 60 kilométerre fekszik. A megye 12. legnépesebb városa. A fő közlekedési útvonalak nem érintik a települést, az 51. számú főút mintegy 10 kilométerre nyugatra fut a várostól, az 5. számú főút és az M5-ös autópálya keleti irányban mintegy 30 kilométerre fut a várostól.

Vasúton a Budapestet Kelebiával összekötő szárnyvonal mellett fekszik.

1. kép: Kunszentmiklós elhelyezkedése (forrás: <http://hu.wikipedia.org>)

4.2. Éghajlat

Kunszentmiklós a Solti-síkság északi részén helyezkedik el, valamint a Duna-völgy és a Kiskunsági-homokvidék egy-egy részét fedi le.

A terület kontinentális száraz jelleggel bír. A csapadék és a hőmérséklet relatív nagy szélsőségeivel jellemezhetők a mérsékelt égövi éghajlat által kialakult évszakos ciklusok.

Az évi napsütéses órák száma az országos átlaghoz lépest magas kb. 2060 óra. A derült napok évi átlaga 70, a borultaké 100 nap. Az éves középhőmérséklet 5,8 °C, az éves átlagos minimumhőmérséklet 0,5 °C, éves átlagos maximumhőmérséklet 11,1 °C. Az évi abszolút minimum -20,6 °C, évi abszolút maximum 33,3 °C. Az éves csapadékösszeg: 82,3 mm, a csapadékos napok száma: 46. A nyári félév csapadéka jelentősen meghaladja a téli félévét.

A hótakaró átlagos vastagsága 5-8 cm, a leghavasabb hónapok: január és február.

Területi párolgásra vonatkozólag nincsenek adatok, azonban a kecskeméti meteorológiai állomás kádpárolgási méréseiből megtudható, hogy a szabad vízfelszín évi párolgása átlagosan 737 mm. Ez a vízveszteségi érték meghaladja a csapadék átlagos évi összegéből nyerhető utánpótlódást.

A csapadék viszonylag kevés, a csapadék átlaga nem éri el a 600 mm-t. A terület uralkodó széliránya Ny-i, éves megoszlásban nyáron ÉNy-i, míg télen javarészt ÉK-i. A szélsősebesség évi átlaga 3,0 m/s.

Forrás: www.metnet.hu

4.3. Földrajzi fekvés, domborzat

Kunszentmiklós és térsége a Duna vízgyűjtőjén, a Duna menti síkság, ezen belül a Csepel-Mohácsi-síkság ÉK-i területén, a Csepeli-sík D-i részére eső tájegységén helyezkedik el a 92-102 Balti-tengerszint feletti magasságon (Bmf). A terület enyhe lejtésű, a Duna, illetve a belvízcsatornák felé mutató, fő lejtésviszonya K, ÉK-ról Ny, DNY-i irányú. A magasabb területek a közigazgatási terület K-i, ÉK-i részén találhatóak, míg a központi belterület egy viszonylagos mélyebb vonulat határán települt.

Földtani szempontból a talajképző kőzet a közigazgatási területen egyöntetűen a holocén korú folyóvízi homok, kavics, ártéri iszap, agyag, mésziszap, tőzeg és futóhomok.

4.5. Vízrajz

A talajvízkészletek a közigazgatási terület ÉNY-i részén a központi belterületet is beleértve a 8-10 m, a közigazgatási terület ÉK-i szélén a 17-20 m, míg a település egyéb

területein a 25-28 m vastag, holocén és pleisztocén korú laza összletben (dunai hordalékban) találhatóak, mely alatt közvetlenül a Felső-pannóniai agyagos-homokos üledéksor következik.

A terület vízföldtani adottságai a kinyerhető víz mennyisége szempontjából elsősorban a pleisztocén üledékben kedvezőek.

A település közigazgatási területén a talajvíz-tükör terep alatti becsült átlagos mélysége a korábban végzett talajmechanikai fúrások során, valamint az ásott kutakban észlelt vízszintek alapján – a magasabb területeken -2,00--3,00 m, míg a mélyebb területeken -0,60- -1,60 m (nyugalmi talajvízszint).

A talajvízjárásra jellemző, hogy a vízszint sokéves ingadozása viszonylag kicsi, általában 1-2 m közötti.

Ezen – kb. 8-28 m mélységig-kitermelhető talajvizek minősége a térségben többek között magas ammónia-, vas és mangántartalma miatt kifogásolható.

A térségben a talajvizek áramlásának fő iránya K, ÉK-ről NY, DNY-i irányba mutató.

4.6. Demográfia

Kunszentmiklós lakosságának a száma regionális központi szerepének köszönhetően 1970-től folyamatosan növekedett. A lakónépesség 1970-ben 7919 fő volt, míg 2001-ben 9103, ami 11,4%-os növekedést jelent. Ez érték a mai napig állandónak mondható, hiszen a 2003-as adatok szerint a népesség 9085 fő. A rendelkezésre álló adatok szerint Kunszentmiklóson 100 felnőtt korú lakosra 31 gyermek és 32 idős korú felnőtt jut, ami a gyermekek számához viszonyítva 100 gyermekre 107 időskorú felnőttet jelent. A számok enyhe öregedési folyamatra utalnak.

Kunszentmiklós Bács-Kiskun megye, illetve a Dél-Alföld Régió legészakibb települése, a megyében a Bácsalmási kistérséggel vetekszik a munkanélküliek magas számát illetően. A 90-es évek elejének változásai, a mezőgazdasági szövetkezetek felbomlásai, a nagy ipari centrumok üzemei leépítésének hatására egyszerre nagy számú, képzetlen munkaerő került ki a munkaerőpiacra, amely azonban azt nem tudta felszívni. A kistérség ipari üzemei is válságba kerültek, jelentős leépítésekre kényszerültek. A munkanélküliek összes lakoshoz viszonyított aránya 5,5%, míg a foglalkoztatottak számához viszonyítva ez az arány 16,5%.

5. Kunszentmiklós városának környezeti állapota

5.2. Levegő

5.2.1. Bács-Kiskun megye légszennyezettségi állapota

Bács-Kiskun megye területének jelentős része az ország légszennyezettség szempontjából kevésbé terhelt területei közé tartozik. A légszennyezettség elsősorban a városokban és a fő közlekedési útvonalak környezetében jelentősebb. A közvetlen szennyező források által nem érintett települések – különösen a nagy kiterjedésű tanyahálózat – levegőminősége megfelelő, jelentős területeken pedig kifogástalan. A városok fő szennyező forrásai a közúti közlekedés, a lakossági-közüteményi fűtés-energiafelhasználás és az ipari, szolgáltatási kibocsátások.

Bács-Kiskun megye légszennyező emissziója:

Szennyezőanyagok (kg/év)					
Év	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃)	Szén- monoxid (CO)	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂)	Szilárd anyag (nem toxikus)	Szén-dioxid (CO ₂)
2002	30.158	266.257	327.375	130.449	306.907.929
2003	67.614	331.576	454.080	145.907	479.571.375
2004	48.434	387.830	369.496	124.412	296.378.431
2005	55.686	353.348	431.939	121.042	408.020.381
2006	47.379	484.290	335.691	102.170	325.454.651
2007	49.000	292.643	348.878	97.942	395.335.232
2008	39.034	241.188	367.858	110.954	2.484.275.613
2009	30.452	216.360	326.659	90.485	2.453.805.895
2010	26.543	235.523	636.485	62.761	2.498.377.798
összesen	394.300	2.809.015	3.598.461	986.122	9.648.127.305

Forrás: <http://okir.kvvm.hu/lair/>

5.2.2. Légszennyezettségi állapot

A légszennyezés legjelentősebb forrása a települési közlekedés és az elavult műszaki állapotú személy és tehergépjárművek. A közigazgatási területet átszelő utak forgalma jelentősen megemelkedett az elmúlt években, mert az elkerülő utak hiánya miatt a térségben működő nagyszámú szállítási vállalkozó kénytelen a városon keresztül közlekedni.

A másik legjelentősebb légszennyező komponensnek, a szálló pornak a települést körülölelő mezőgazdasági területek és a földutak a területi forrásai. A mezőgazdasági művelésből kivont, parlagon hagyott területek, a nem kellő gondossággal kezelt közterületek, telkek, árokpártok burjánzó gyomnövényei, az elszaporodott parlagfű okozzák a város levegőjének erőteljes pollen-szennyeződését.

A település átszellőzöttsége megfelelőnek mondható. A közlekedésből adódó levegőszennyezés mértéke nem kiemelkedő, de már jelentős.

A vezetékes gáz 90%-os lefedettségű. Emellett a lakosság különösen a külterületeken a gáz mellett a szénét is alkalmazza. Az intézmények helyi gázfogadókkal és gázkazánokkal oldják meg a fűtésüket. Az alternatív energiák felhasználása még nem indult meg.

5.2.3. Légszennyező anyag kibocsátás

A településen imissziós mérőpontok nincsenek kialakítva, ezért légszennyezettségi imissziós adatok nem állnak rendelkezésre. Ebben az esetben figyelembe lehet venni a módosított 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. sz. mellékletében leírtakat, mely alapján az ország zónában és agglomerációban nem sorolt területeit a 10. pontban csoportokba sorolták.

A 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet az ország területén légszennyezettségi agglomerációkat és zónákat jelöl ki.

Bács-Kiskun megye területe a „10. Az ország többi területe” nevű zónába van sorolva. A megye települései közül Baja és Kecskemét városok külön csoportba, a „11. Kijelölt városok” körébe tartoznak. Mindkét városban a szálló por értékei minősülnek egészségügyi határértéket meghaladónak, a többi szennyező anyag tekintetében jónak mondhatóak az értékek. Baján a nitrogén-oxid szennyezés mértéke is a felső vizsgálati küszöb és a légszennyezettségi határérték között van.

Az A, B és C besorolás a levegőszennyezettség egészségügyi határértékeit meghaladó koncentrációt jelenti, ahol további terhelés nem engedhető meg. A jogszabály az E és F besorolási kategóriákban nem ír elő rendszeres mérési kötelezettséget. A talajközeli ózon minősítése regionális-kontinentális jellege miatt az egész országra vonatkozik.

Szennyező anyagokénti besorolásuk az A-tól F-ig (csökkenő sorrendben) terjedő skálán az alábbi:

A 4/2002. KvVM rendelet szerinti, Bács-Kiskun megyét érintő besorolás

	Kén- dioxid	nitrogén- dioxid	szén- monoxid	szilárd (PM₁₀)
10. zóna	F	F	F	E
11. Baja	F	D	F	C
11. Kecskemét	F	E	E	C

A főbb szennyezőanyagok tekintetében általánosságban elmondható, hogy Bács-Kiskun megyében az elmúlt éveket – a CO₂ kibocsátás kivételével – csökkenő tendencia jellemezte. A 2005-ös értékekhez képest a kén-oxidok kibocsátása 30%-kal, a szén-monoxidé 32%-kal, a nitrogén-oxidoké 15%-kal, a szilárd anyagoké pedig 9%-kal csökkent. Egyedül a kibocsátott szén-dioxid mennyisége változott kedvezőtlenül, értéke a hatszorosára nőtt 2005 és 2008 között. Annak ellenére alakultak többnyire kedvezően az értékek, hogy a megye észak-nyugati része jelentős légszennyezést kap Dunaújváros ipari területeiről, hiszen az általában uralkodó ÉNy-i széljárás jócskán Szabadszállás és Solt térségébe szállítja a szennyeződést

A fentiek alapján Kunszentmiklós a kén-dioxid, nitrogén-dioxid és szénmonoxid szennyező anyagok tekintetében az **F** zónacsoportba, szálló por (PM₁₀/PM_{2,5}) tekintetében az **E** zónacsoportba került besorolásra. Az F csoport azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg, az E csoport azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van:

Így a 6/2011. (I. 14.) VM rendelet 9. sz. melléklete alapján:

- SO₂ alsó vizsgálati küszöbértéke a 24 órás határérték 40 %-a: **50 mg/m³, naptári évenként háromnál többször nem lehet túllépni**

- NO_x alsó vizsgálati küszöbértéke az órás határérték 50 %-a: **50 mg/m³, naptári évenként tizennyolcnál többször nem lehet túllépni**
- CO alsó vizsgálati küszöbértéke a 8 órás átlagérték: **a határérték 50 %-a: 2,5 µg/m³,**

Tehát a fenti légszennyező anyagok átlagkoncentrációja –jogszabály szerint- a fenti értékeket nem haladják meg.

- Szilárd (PM₁₀) szálló por alsó vizsgálati küszöbértéke a 24 órás átlagérték: a határérték 50 %-a: **25 µg/m³, bármely naptári évben legfeljebb harmincötször léphető túl**
- Felső vizsgálati küszöbértéke a 24 órás átlagérték: a határérték 70 %-a: **35 µg/m³, bármely naptári évben legfeljebb harmincötször léphető túl**
- Szilárd (PM_{2,5}) szálló por alsó vizsgálati küszöbértéke az éves átlagérték: a határérték 50 %-a: **12 µg/m³,**
- Szilárd (PM_{2,5}) szálló por felső vizsgálati küszöbértéke az éves átlagérték: a határérték 70 %-a: **17 µg/m³,**

Tehát a szilárd (PM₁₀/PM_{2,5}) szálló por - jogszabály szerinti - átlagkoncentrációja a fenti két érték közötti.

A város területén jelentősebb légszennyezést okozó tevékenységek:

- fűrészipari termék- és parkettagyártás (szilárd légszennyező anyag kibocsátás)
- fémmegmunkálás (szilárd légszennyező anyag, oldószer kibocsátás)
- gépjármű fényezés (szilárd légszennyező anyag, oldószer kibocsátás)
- áramelosztó,- szabályozó készülék gyártása (szilárd légszennyező anyag, oldószer kibocsátás)
- terményszárítás szilárd légszennyező anyag)

Kunszentmiklós városára vonatkozó legjelentősebb légszennyező anyagok kibocsátása 2002 és 2010 között kg-ban megadva:

Év	Szennyezőanyag megnevezése						
	Szén-monoxid (kg)	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) (kg)	Szilárd anyag (kg)	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) (kg)	Szén-dioxid (kg)	Xilolok (kg)	Butil-acetát (kg)
2002	268	462	184	125	64.971	58	38
2003	313	706	130	117	377.051	127	84
2004	279	657	232	117	879.486	59	57
2005	447	931	315	266	312.611	4	21
2006	658	2825	247	248	3.188.863	30	51
2007	414	2.369	88	147	3.544.568	12	36
2008	294	1.515	137	105	2.790.621	<0,5	<0,5
2009	349	2.278	121	192	4.170.003	<0,5	2
2010	430	2.561	157	247	4.741.178	<0,5	5

Forrás: <http://okir.kvvm.hu/lair/>

5.3. Vízgazdálkodás

A kistérség területe a negyedkor során nagy üledékgyűjtő volt. Ide futottak össze és ide hozták a változatos összetételű üledékeiket az egykori ősfolyók. Az alapkőzetet uralkodóan a pleisztocén és holocén folyóvízi finom üledék, agyag, agyagos kőzetliszt, kőzetlisztes agyag alkotja. Az egykori folyóvölgyekben durvább üledékek, homok, illetve nyugaton homokos kavics is lerakódott, helyenként 40-60 m vastagságban. Viszonylag nagy területen található infúziós löszképződmény, lösz-iszap, futóhomok. Jellemző, hogy a vízzáró képződmények a felszínen találhatók. Ezek vastagsága és a vízzáróságuk mértéke hatással van a belvizek kialakulására, azzal, hogy akadályozzák a felszíni vizek, illetve a csapadék mélybe szivárgását.

Kunszentmiklós nagy része a Solti-lapály keleti peremére esik. A jégkorszak vad és bőszi viharai hozták létre a mai homokhátságot. A jégkört követő enyhébb csapadékos időszakban alakultak ki a Duna áradásaiból rendszeresen táplálkozó kis-Dunák (Bak-ér, Füzes-ér, Nagy-ér, Kígyós) a fokok, turjánok, mocsarak, lápok, lefolyástalan laposrétek.

A talajvízkészletek a közigazgatási terület ÉNY-i részén a központi belterületet is beleértve a 8-10 m, a közigazgatási terület ÉK-i szélén a 17-20 m, míg a település egyéb

területein a 25-28 m vastag, holocén és pleisztocén korú laza összletben (dunai hordalékban) találhatóak, mely alatt közvetlenül a Felső-pannóniai agyagos-homokos üledéksor következik.

A terület vízföldtani adottságai a kinyerhető víz mennyisége szempontjából elsősorban a pleisztocén üledékekben kedvezőek.

A település közigazgatási területén a talajvíz-tükör terep alatti becsült átlagos mélysége a korábban végzett talajmechanikai fúrások során, valamint az ásott kutakban észlelt vízszintek alapján - a magasabb területeken -2,00 – 3,00 m, míg a mélyebb területeken -0,60 – 1,60 m (nyugalmi talajvízszint). A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a térségben az átlagos talajvízszint általában viszonylag magasan helyezkedik el. A talajvízjárásra jellemző, hogy a vízszint sokéves ingadozása viszonylag kicsi, általában 1-2 m közötti. Ezen- kb. 8-28 m mélységig- kitermelhető talajvizek minősége a térségben többek között magas ammónia-, vas- és mangántartalma miatt kifogásolható. A térségben a talajvizek áramlásának fő iránya K, ÉK-ről NY, DNY-i irányba mutató.

5.3.1. Ivóvízellátás

A város ivóvizét a Tass - Gudmon-foki parti szűrésű vízbázis biztosítja. Innen távvezetéken keresztül jut el az ivóvíz a városba. A vízbázis védőidom kijelölése megtörtént, kunszentmiklósi területeket nem érint. A szolgáltatott víz minősége minden paraméter tekintetében megfelel az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Kormányrendeletben foglaltaknak. Havária esetére rendelkezésre áll egy 300 m talpmélységű mélyfúrású (6. számú) kút is, de a belőle nyerhető víznek a vas és a mangán tartalma meghaladja a határértékeket.

A vízbekötések száma 2011-ben 3127 db volt. Közkifolyó kút 24 db található a városban.

A zavartalan vízellátáshoz szükséges víznyomást egy 34 m magas, 500 m³ térfogatú vasbeton víztorony biztosítja.

Év	Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	Üzemelő közkifolyók száma (db)	Közüzem ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)	Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000 m ³)	Közüzem ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)
2000	274,1	27	48,1	352,4	2897
2001	267,1	28	48,1	332,6	3015
2002	278,8	28	48,4	348,7	3023
2003	291,1	28	63,1	356,6	3036
2004	257,4	28	63,1	317,7	3046
2005	259,0	28	63,1	315,9	3055
2006	266,0	28	63,1	324,0	3067
2007	286,1	28	63,2	346,4	3081
2008	274,3	27	63,6	339,9	3094
2009	278,4	27	63,6	342,3	3104
2010	260,0	27	63,7	313,7	3111

Forrás: KSH

5.3.2. Szennyvíz-elvezetés,- elhelyezés

Kunszentmiklós szerepel a 25/2002. (II. 27.) Korm. r. 2. számú mellékletében, vagyis a települési szennyvizek közműves szennyvízelvezetését, tisztítását, illetőleg ártalommentes elhelyezését meg kell valósítani 2015. december 31.-ig. A település szennyvíztisztító teleppel rendelkezik. A város első 150 m³/d kapacitású szennyvíztisztító telepe 1971-ben épült meg, az abban az időszakban általánosan alkalmazott oxidációs – árkos, totáloxidációs technológiával. A mintegy 20 000 m² alapterületű bekerített tisztítótelep a településtől É-ÉNY-i irányban az 5203 számú közút mellett fekszik.

A szűk településközpontra kiterjedő gravitációs csatornahálózatban összegyűjtött szennyvizet MOBA átemelővel DN 150-es nyomócsövön juttatták ki a telepre. A közművek

kiépítésével párhuzamosan a kapacitás növelésére is szükség volt, és a 80-as évek elején, azonos tisztítás technológiával bővítették ki. A telep jelenlegi kapacitása 450 m³/d, 700 mg/l KOI minőségű szennyvíz tisztítása. A tisztítótelep üzemeltetéséhez szükséges infrastrukturális létesítmények úgymint villamos energia, út, ivóvíz, telefon is megvalósultak. A szennyvíz a kézi tisztítású síkrács, osztómű vízszintes tengelyű, felületi levegőztetésű oxidációs árok, Dortmundi ülepítő, fertőtlenítő egységekből álló tisztítórendszeren a befogadóig gravitációs úton halad át. A tisztított szennyvíz befogadója a XXXI. számú belvízcsatorna, amely VI-os vízminőségvédelmi kategóriába tartozik a 3/1984 (II. 07.) OHV rendelkezés 1. számú melléklete szerint. A képződő fölös iszap víztelenítése gravitációs sűrítése után szikkasztóágyakon történik. Ezt követően az iszap Kecskemétre a BÁCSVÍZ Rt. telepére kerül, ahol rothasztás majd stabilizálást követően az NTSZ által bevizsgált területekre kerül ki tápanyag utánpótlás céljából.

A szennyvízcsatorna hálózat hossza 8 038 m, keresztmetszete 150 - 300 mm. A városban található 3 435 lakásból 1 691 van a vízhálózatra, és 449 a csatornahálózatra kötve. A meglévő, összesen 450 m³/d névleges kapacitású telepre 300 - 450 m³/d szennyvíz érkezik a csatornahálózat végátemelőjéről. A fentiek alapján a lakások 13 %-a, a vezetékes vízzel rendelkezők 26 %-a csak, ami a csatornára kapcsolt, és így is a meglévő telepet terhelő szennyvíz mennyisége 300 m³/d. A tervezett bővítéssel a vízjogi engedélynek is megfelelően a tisztítandó szennyvíz mennyisége eléri az 850 m³/d értéket.

Ipari eredetű szennyező források elenyészők. Az ipari park területén két cég alkalmaz vegyszeres technológiát, de környezetszennyezésre nem volt eddig példa az esetükben.

Az uszoda és a gyógymedence vizét a Bakérbe vezetik, amelyik keresztül folyik a városon. E vizek sótartalma rendkívül magas így csak hígítva lehet a csatornába vezetni, ami nem egyszerű feladat, hiszen minden víz sótartalma a határérték körüli.

Év	A közüze mi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	A közüze mi szennyvízgyűjtő- hálózat hossza (km)	A közüze mi szennyvízgyűjtő- hálózatban tisztítottan elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	Háztartásokból a közüze mi szennyvízgyűjtő- hálózatban elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	Az összes tisztított szennyvízből biológiailag is tisztított szennyvíz mennyisége (1000 m ³)
2000	482	8,6	70,1	31,6	70,1
2001	496	8,6	63,2	33,8	63,2
2002	500	8,6	69,4	33,6	69,4
2003	501	9	69,7	34,6	69,7
2004	503	9	69,7	32,6	69,7
2005	507	9	68,1	33,2	68,1
2006	507	9	103,2	30,7	103,2
2007	507	9,1	100	31,1	100
2008	507	9,1	76,4	30,2	76,4
2009	708	9,1	83,3	29,6	83,3
2010	528	9,1	149,6	28,3	149,6

Kunszentmiklós város részben rendelkezik üzemelő csatornahálózattal és szennyvíztisztító teleppel. Az önkormányzat 77051-1-15/2010. iktatószámom, V/850 vízikönyvi számon kapott vízjogi létesítési engedélyt arra, hogy a város szennyvízelvezető csatornahálózatát bővítse, és ahol szükséges ott a csatornarekonstrukciót illetve a vízvezetékek kiváltását végezzék el. A hálózat bővítésén kívül új szennyvíztisztító telep létesítését is tervezi a város, erre vonatkozóan is rendelkezik az Önkormányzat vízjogi engedéllyel.

5.5.3. Felszíni vizek

Kunszentmiklós Bács-Kiskun megye Csepeli-sík nevű kistáján helyezkedik el. A kistáj a Duna melléke a Soroksági- (Ráckevei-) ág kiágazásától Rácalmásig terjedő 57 km-es szakaszon. Itt éri el a Dunát jobbról a Hosszúrét-patak (21 km, 75 km²), a Benta-patak (54 km, 458 km²), Szent László-víz (68 km, 338 km²), és a Váli-víz (56 km, 319 km²) torkolati szakasza; balról első helyen magát a Soroksári-Dunaágot kell említeni (56 km, 1411 km²),

ami felveszi a Gyáli-főcsatornát (32 km, 380 km²), a Duna-Tisza csatornát (39 km, 477 km²) és az Északi-övecsatornát (36 km, 235 km²). A kistáj K-i peremén a Duna-völgyi-főcsatorna gyűjti össze az időszakos vizeket. Teljes hossza és vízgyűjtője 132 km és 3039 km², de ebből a tájhoz 34 km-es felső szakasza tartozik 934 km²-rel. Jelentősebb mellécsatornák: XXIV. (11 km, 60 km²), XXX. (25 km, 377 km²), XXXI. (28 km, 269 km²). A kistájat az erős vízhiány jellemzi. A vízháztartási viszonyokból következőleg csak a Duna vízhozama tekinthető állandó jellegűnek. Ahogy a Soroksári-ág, a többi csatorna vízjárása is mesterségesen befolyásolt.

A kistájnak 36 különböző tava van, melyek részben természetes eredetűek, részben a szabályozáskor levágott holtágak, részben pedig halastavak, tározók és bányagödrök. A 27 természetes tó legnagyobbika a dömsödi (17 ha), együttes területük 72 ha. A 12 mesterséges tó együtt 553 ha felszínű. Köztük a délegyházi bányató (44 ha) és a dömsödi halastó (74 ha) is jelentős, de mindkettőnél nagyobbak a Líviai-halastavak (205 ha).

A település közigazgatási határain belül az alábbi felszíni vizek találhatóak:

- Apaji (XXXI.) csatorna
- Bak-éri (XXXII/a.) csatorna

5.3.4. Felszín alatti vizek

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében Kunszentmiklós érzékeny területen fekszik.

A Felső-Kiskunsági és Duna-melléki Többcélú Kistérségi Társulás (Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass, Újsolt) területére eső felszín közeli (talajvíz) vízáradó réteget észlelő kúthálózat alapadatait figyelembe véve Keve Gábor, okleveles építőmérnök, Dr. Madarassy László, egyetemi adjunktus, okleveles építőmérnök közreműködésével 2011 augusztusában tanulmányt készített a Kistérségi Társulás településeinek területén lévő talajvíz adottságok elemzéséről. A vizsgálatba vont helyszínt adottságaitól függően három részre tagolták közigazgatási határoktól függetlenül. E felosztás következtében Kunszentmiklós a Duna és a Duna-Tisza közti Homokhátság közötti területre esik. A 1454. számú kunszentmiklói

talajvízkút mérési eredményei alapján megállapítható, hogy a kút sokévi (1981-2010) napi talajvíz állás átlaga 150 cm körül mozog a felszín alatt. A tanulmányban megállapításra került a DVCS-től nyugatra eső területek, így Kunszentmiklós is sokkal érzékenyebben reagálnak a szélsőségesen sok csapadékra, hiszen éppen a fő áramlási iránnyal szemben kellene beszívárogniuk, ráadásul kedvezőtlen vízfelvevő képességű talajokban.

5.3.5. Vízügy, csapadékvíz elvezetés

Kunszentmiklós város vizeit az Apaji (XXXI.) csatorna és a Bak-éri (XXXII/a.) csatornák, mint befogadók szállítják a Kiskunsági főcsatornába. E két csatorna szállítja a város belterületének csapadékból eredő vizeket. Ezen csatornák az ADUVIZIG Kunszentmiklósi Szakasztechnika kezelésében állnak. Valamennyi csatorna rendelkezik vízkormányzásra alkalmas műtárgyakkal, melyeket a kezelők üzemeltetnek.

Belvíz védekezési készütség esetén azonnal bevetendő belvízi védekezésre a kunszentmiklósi tűzoltóság. Katasztrófa esetén a polgármester a törvény által biztosított hatáskörében eljárva azonnali intézkedéseket tesz. Az önkormányzat kezelésébe a Bakér (XXXII/a.) belterületi része tartozik, mely a csapadékvíz befogadója a központi területeken. A Bakér torkolatánál a vízszint szabályozására alkalmas műtárgy található, amelynek működtetésével belvizes, csapadékosabb időszakban a vízszint csökkentése ajánlott.

Belterületen a szikkasztó és vízelvezető árkok nagy mennyiségű csapadék befogadására lennének képesek, de ez nem minden esetben bizonyulnak elegendőnek, további probléma, hogy az árkok nagyon sok helyen nincsenek átfolyóval összekötve, illetve maga az árok sincs kialakítva, karbantartva. Az ilyen helyeken okozza a legtöbb problémát a belvíz.

Tasskertes:

A Városkapu park elkészülte előtt jelentős víz tárolására alkalmas volt az úgynevezett „háromszög”, mely a városrész (Vasút utca, Gárdonyi Géza utca, Erkel Ferenc utca, Bocskai utca, Ady Endre utca, Vörösmarty utca, Dobó Katalin utca, Kinizsi Pál utca, Liszt Ferenc utca és a Mikszáth Kálmán utca) által összegyűjtött víz befogadjaként szolgált. A város pályázat útján egy parkot alakított ki a helyén és csak a park körül került kialakításra árok, ami a csapadékmennyiséget nézve egy átlagosnak mondható évben képes befogadni a szikkasztó

árokkal együtt a lehulló csapadékot. Azonban ha hirtelen hullik nagyobb mennyiségű csapadék, akkor ezek az árkok kevésnek bizonyulnak.

Szécsi telep:

Ebben a városrészben a csapadékvíz elvezetésére mindenütt alakítottak ki árkokat, azonban az átvezetők nagy számban hiányoznak, de van olyan utca (pl. Határ utca) ahol a lakók kialakították a szükséges árokrendszert és az átvezetők is beépítették.

Mindennek ellenére problémákat okoz a nagyobb mennyiségű csapadékvíz, a városrésznek nem megoldott a vízelvezetése, mindenütt szikkasztós rendszer épült ki, ami kevésnek bizonyul nagyobb mennyiségű csapadék esetén. Elsősorban a Virág utca és a Határ utca a legveszélyeztetettebb részek.

5.4. Talaj

A talaj Magyarország és egyben Kunszentmiklós egyik legfontosabb, feltételeken megújuló természeti erőforrása, melynek megóvása, sokrétű funkcióinak megőrzése, termékenységének fenntartása nem csupán a földhasználó, hanem az egész társadalom hosszú távú érdeke. Az előnyös természeti adottságok miatt a kedvező talajok aránya jó, a nagy termőképességű talajok kiterjedése jelentős. A kedvező adottságokat azonban természetes talajpusztulási folyamatok és az emberi beavatkozások egyaránt károsítják.

A mezőgazdasági művelés egyfelől hozzájárul a talajok fenntartható használatához, ugyanakkor az esetenként helytelen agrotechnika, tápanyag-utánpótlás és növényvédőszer használat, a mezővédő erdősávok kiirtása kedvezőtlen hatású. Ezen folyamatok a talajtermékenység csökkenése mellett a mezőgazdasági termelés költségeinek növekedését, az ökológiai, vízháztartási (növekvő aszályérzékenység) körfolyamatok felbomlását, a kockázatos anyagok felhalmozódását (élelmiszerbiztonság), valamint a vizek, ivóvízbázisok elszennyeződését eredményezik.

A kedvező folyamatok mellett számos helyen jelent problémát a környezeti erőforrások túlzott használata, a környezetvédelmi szempontokat és a klímaváltozás hatásait figyelmen kívül hagyó, szakszerűtlen agrotechnika és a környezettudatos gazdálkodás hiánya. Az intenzív gazdálkodás mellett a művelés felhagyása is veszélyt jelenthet, a biodiverzitás csökkenését eredményezheti (pl. özönfajok betelepülése). A parlagon hagyott területeken a

kultúrállapot megőrzése, különösen az allergén gyomnövények elszaporodásának megakadályozása mezőgazdasági és környezet-egészségügyi szempontból is szükséges. Jelentős területeket érint a szél- és vízerózió, illetve a talajtömörödés, amelyek kedvezőtlen környezeti hatásuk mellett a gazdálkodás eredményességét is rontják. Bizonyos környezeti problémák a tápanyag-gazdálkodás hiányosságaiból (tápelem arányok kedvezőtlen alakulása) erednek.

5.4.1. Területhasználatok

A település összes közigazgatási területe 17169,4651 ha, ebből 16499,8334 ha külterület és 669,6317 ha belterület.

A fontosabb területhasználatok arányát mutatja az alábbi táblázat:

KUNSZENTMIKLÓS	Község területhasználatának kimutatása			
Művelési ágak	Fekvések területe $\frac{ha}{m^2}$			Összesen
	Belterület	Külterület	Zártkert	
szántó	36.0589	8114.4080	18.3230	8168.7899
rét	0	379.1163	0	379.1163
szőlő	0	31.7961	2.2040	34.0001
kert	0	1.1182	14.0702	15.1884
gyümölcsös	0	31.8704	0.0945	31.9649
legelő	28.8619	6568.8745	1.0118	6598.7482
nádas	0	14.7869	0	14.7869
erdő	1.1465	510.1269	0.2259	511.4993
kivett	603.5644	798.3614	5.2982	1407.2240
halastó	0	45.5910	0	45.5910
Fásított terület	0	3.7837	0.1500	3.9337
Összesen	669.6317	16499.8334	41.3776	17210.8427

Földrészletek darabszáma	Belterület:	3894
	Külterület:	3217
	Zártkert:	282
	Összesen:	7393

A mezőgazdasági művelésű terület összesen 15227.8078 ha-t (88,5 %) tesz ki. Az erdőterületek nagysága 511.4993 ha (3,0 %), amely az országos átlagtól (20,66 %), valamint a kistáj erdősítettségétől is elmarad (5,94 %).

5.4.2. Talajok állapota

Kunszentmiklós a Csepeli-síkság elnevezésű kistáj része. Területe 1250 km².

A nagykiterjedésű táj talajtani képe igen változatos. Összesen 13 féle talajtípus fordul elő, amelyből 5 szerepel 5%-nál kisebb területi kiterjedéssel (futóhomok 1%, humuszos homok 2%, mészlepedések csernozjom 3%, mélyben szolonyeces réti csernozjom 3%, szoloncsák 1%).

A kistáj talajainak mozaikosságát az is mutatja, hogy egy talajtípus összterülete sem éri el önmagában a táj összterületének a 20%-át. 17 – 17%-os kiterjedésben találhatók a réti öntés és a lápos réti talajok, a terület vízfolyásai mentén és nem szikes, felszín közeli talajvizű területein. A réti öntések a Csepel-szigetre jellemzőek, a lápos réti talajok Alsónémedi és Dabas között borítanak nagy területet. Mindkét talajtípus zömmel homokos vályog, termékenységi besorolása a VI. – VIII. talajkategóriák közötti, jellemzően a réti öntések a VI., a lápos réti talajok a VII. kategóriába tartoznak. A réti öntéseket zömmel (60%) szántóként hasznosítják, a lápos réti talajok pedig 65%-ban rétek.

A kistáj déli területein – főleg a KNP-hez tartozóan – a szoloncsák-szolonyec talajok kiterjedtek (16%). Ezek főként gyenge legelők, de sziki vegetációjuk (a lápos réti talajok lápréti mocsárréti állományaihoz hasonlóan) védelmet érdemel. A mezőgazdaságilag legértékesebb talajok a Duna bal partját kísérő réti csernozjomok (14%). 70%-ukat szántóként hasznosítják. A szikes talajvizű területeken Délegyháza és Apaj között mélyben sós réti csernozjomok találhatók (10%). Ezek is többnyire (65%) szántóterületek.

A réti talajok 5%-os, a nyers öntések 6%-os területi részarányban fordulnak elő, de inkább rét-területként, mint szántóként jönnek számításba.

Összességében a kistáj egészére a löszös és homokos üledékeken kialakult hidromorf talajképződmények nagy változatossága és a Na-sók megjelenésével speciális szikes karaktere a jellemző.

5.4.3. Földtani adottságok

A kistájon a pannóniai üledékekre dunai eredetű durvaszemcséjű folyami üledéksor települt. Jól megfigyelhető a teraszok lealacsonyodása és normális rétegződési sorrendbe történő átalakulása. Az általában 10 – 20 méter vastag kavicsos rétegsor felszínközeli helyzetű, jó víztároló, s jelentős hasznosítható kavicskészletet tartalmaz. A kavicsos üledékek másik jelentős előfordulása a Bugyi-Kiskunlacháza közötti, nagy kiterjedésű, mintegy 6 – 10 méter vastag, vékony lepelhomokkal takart mélyfekvésű kavicsterasz. A felszín nagyrészt holocén képződmények fedik. A Duna igen hatékony hordalékáttelepítő tevékenysége következtében gyakran az ó- és újholocén képződmények egymás szomszédságában, azonos szinteken akkumulálódtak. A kistáj K-i részén, illetve a Csepel-szigeten kisebb futóhomokkal fedett pleisztocén magaslatok is találhatók.

A város a Duna menti síkság jellegzetes, szikes rétjei, időszakos vízállásai és szigetszerű, löszös, agyagos szántói mentén fekszik, de foltokban megtalálhatóak a Homokhátság gyér fűvű, ligetes buckái is, mivel e két terület földrajzi határa nem messze, a várostól és közigazgatási határától keletre húzódik. A táj éghajlata tipikusan szárazföldi, a nyár jellemzően napsütéses, csapadékszegény.

A település talajai vízgazdálkodási szempontból a nagy vízvezető és vízelnyelő képességű, gyenge vízraktározó és víztartó, szélsőséges vízháztartású, áteresztő típusú, környezetföldtani szempontból felszíni szennyeződésre érzékeny, porózus képződmények közé tartoznak. A település határában ugyanakkor közepesen agyagos réti szikes területek is találhatók. Szervesanyag tartalmuk közepes, illetve alacsony.

A város és térségének egyedi természeti értéke, természetvédelmi területe a Kiskunsági Szikes Puszta, a Kiskunsági Nemzeti Park része, amely Közép-Európa második legnagyobb ilyen jellegű pusztája.

A talaj legfelső 0,5 m-es rétege barna humuszos, iszapos homokszint, amely mechanikai tulajdonságai miatt alapozásra alkalmatlan. E réteg alatt 4,6 m-ig sárga, iszapos homokliszt réteg található. A következő réteg 3,4 – 6,5 m mélységig szürke iszapos homokliszt és szürke homoklisztes finomhomok. Mindkettő a felső 0,5 m vastagságban iszapcsíkos. Az utolsó réteg, melyet fúrásokkal mintavételeztek, szürke kavicsos homok.

5.5. Növény- és állatvilág

5.5.1 Növényzet

Kunszentmiklós Város közigazgatási területe növényföldrajzi szempontból a Pannóniai flóratartományon belül az Alföld flóraidék, azon belül pedig a Mezőföld és Solti-síkság flórajáráshoz tartozik.

Kunszentmiklós térségére a szikes puszták növénytársulásai a jellemzőek szikes rétekkel, ürmös szikespusztákkal, vakszikenövényzettel.

A település a földrajzi kistáj-beosztás szerint döntő részben az Alföld nagytáj, Duna menti síkság középtáj, Csepeli-sík kistájba, míg a település déli része az Alföld nagytáj, Duna menti síkság középtáj Solti-sík kistájba tartozik.

5.5.2. A földrajzi kistáj szerinti növényzet

Csepeli-sík

Jelentősen átalakított mezőgazdasági táj, fragmentált, 20%-nyi természetes és féltermészetes növényzettel. Potenciális növényzete a Duna-mentén ártéri ligeterdő és mocsár, a mentett ártéren keményfaliget és láperdő (mocsárrétek mozaikjával), a Turjánvidéken keményfaliget, láprét-láperdő, zárt alföldi tölgyes, Apaj–Kunszentmiklós térségében szikes puszták. Ny-on a táj meghatározó eleme a Duna hullámtér többé-kevésbé összefüggő ártéri növényzete. Ettől K-re a Duna-szabályozás és a belvízrendezés a területet jórészt megfosztotta felszíni vizeitől, a nedves rétek visszaszorultak. Délen a meglévő ősi szikesek mellett a meszes-szódás talajon másodlagos szikesedés indult meg. A regenerációs potenciál a hullámtéren az inváziós fertőzöttség függvényében jó-közepes, a szikes pusztákon és

Turjánvidéken jó. A flóra a változatos élőhelyek következtében gazdag. Aktuális növényzetében jellemzők: puhafa- és keményfaligetek és utóbbiak fehéرنyáras származékai (Duna jobb part, Csepel-sziget: fekete galagonya – *Crataegus nigra*, téli zsurló – *Equisetum hyemale*, hóvirág – *Galanthus nivalis*, nyári tűzike – *Leucojum aestivum*), ligeti csillagvirág (*Scilla vindobonensis*), ligeti szőlő (*Vitis sylvestris*); kőrises égerláp, csátés és kékperjés láprétek (Turjánvidék: mézgás éger – *Alnus glutinosa*, magyar kőris – *Fraxinus angustifolia* subsp. *danubialis*, kornistárnics – *Gentiana pneumonanthe*, pókbangó – *Ophrys sphegodes*); nádas úszólápok (Soroksári-Duna: tőzegpáfrány – *Thelypteris palustris*, lápi csalán – *Urtica kioviensis*); szikes rétek, ürmös szikespuszták (sziki üröm – *Artemisia santonicum*, magyar sóvirág – *Limonium gmelinii*), vaksziknövényzet (pozsgás zsázsa – *Lepidium crassifolium*, magyar sóbolla – *Suaeda pannonica*) (Kunszentmiklós, Apaj); homokpusztagyeppek (Csepel-sziget: magyar csenkesz – *Festuca vaginata*).

Fajszám: 1000-1200; védett fajok száma 100-120; özönfajok: zöld juhar (*Acer negundo*) 4, bálványfa (*Ailanthus altissima*) 3, gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) 2, selyemkóró (*Asclepias syriaca*) 4, tájidegen őszirózsa-fajok (*Aster* spp.) 4, amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*) 4, kisvirágú nebáncsvirág (*Impatiens parviflora*) 2, amerikai alkörömös (*Phytolacca americana*) 1, kései meggy (*Prunus serotina*) 1, japánkésérűfű-fajok (*Reynoutria* spp.) 2, akác (*Robinia pseudoacacia*) 5, aranyvessző-fajok (*Solidago* spp.) 5.

Solti-sík

Jelentősen átalakított mezőgazdasági táj, fragmentáltan elhelyezkedő 23%-nyi természetes és féltértermészetes növényzettel. Potenciális növényzete a Duna mentén ártéri ligeterdő és mocsár, a mentett ártéren zárt keményfaliget és láperdő, mocsárrétek mozaikjával, Újsolt–Szabadszállás–Akasztó térségében szikes élőhelyekkel, a Turjánvidéken keményfaliget, láprétekkel és láperdőkkel. Nyugaton a tájszerkezet meghatározó eleme a Duna hullámterének több helyen megszakadó ártéri növényzete. A folyószabályozás és a belvízrendezés a vidék bizonyos részein csökkentette a felszíni vízborítás mértékét és idejét, a mocsarak visszaszorultak. A löszsztyeppréti növényzet töredékesen maradt fenn. A flóra a változatos élőhelyek következtében gazdag. Aktuális növényzetében jellemzők: Puhafa- és keményfaligetek (téli zsurló – *Equisetum hyemale*, ligeti szőlő – *Vitis sylvestris*, fekete galagonya – *Crataegus nigra*, ligeti csillagvirág – *Scilla vindobonensis*, hóvirág – *Galanthus nivalis*), melyek nagy részét mára átalakították, helyükön faültetvényeket találunk. A szoloncsák szikesek különböző típusai: Sós-ér menti szikesek (mindhárom sóballafaj –

Suaeda spp., sziksófű – *Salicornia prostrata*), szikes tavak láncolata, vakszik, szikfok növényzettel (Szabadszállás–Akasztó: sziki mézpázsit – *Puccinellia limosa*, magyar sóballa – *Suaeda pannonica*, pozsgás zsázsa – *Lepidium crassifolium*). Szikesekből kiemelkedő löszsztyepprétek (érdes csüdfű – *Astragalus asper*, osztrák zsálya – *Salvia austriaca*, pusztai csenkesz – *Festuca rupicola*), illetve a kőrises égerlápok, csátés és kékperjés láprétek (Turjánvidék: magyar kőris – *Fraxinus angustifolia* subsp. *danubialis*, kornistárnics – *Gentiana pneumonanthe*, keskenylevelű gyapjúsás – *Eriophorum angustifolium*). A regenerációs potenciál a hullámtéren az inváziós fertőzöttség függvényében jó–közepes, a szikes pusztákon és Turjánvidéken jó, a löszsztyeppréti növényzeté gyenge.

Fajszám: 600-800; védett fajok száma: 60-80; özőnfajok: zöld juhar (*Acer negundo*) 4, bálványfa (*Ailanthus altissima*) 2, gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) 2, selyemkóró (*Asclepias syriaca*) 2, tájidegen őszirózsa-fajok (*Aster* spp.) 3-4, amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica*) 4, amerikai alkörmös (*Phytolacca americana*) 1, kései meggy (*Prunus serotina*) 1, japánkeserűfű-fajok (*Reynoutria* spp.) 2, akác (*Robinia pseudoacacia*) 3, aranyvessző-fajok (*Solidago* spp.) 4.

5.5.3. Állatvilág

A terület állatföldrajzi szempontból a Közép-dunai faunakerület, Pannonicum faunakörzet, Eupannonicum faunajárásába tartozik.

A 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 5. számú mellékletében szereplő különleges madárvédelmi területek közé tartozó Felső-Kiskunsági szikes puszták és turjánvidék (HUKN 10001) és a 12. mellékletben szereplő Felső-Kiskunsági szikes puszták (HUKN 20001) elnevezésű Natura 2000 területek jelölő fajai.

HUKN 20001 elnevezésű Natura 2000 terület jelölő élőhelyei

1530 Pannon szikes sztyeppek és mocsarak

6250 Síksági pannon löszgyepek

HUKN 20001 elnevezésű Natura 2000 terület jelölő fajai.

Jelölő fajok		Védelmi státusz
Latin név	Magyar név	
Cirsium brachycephalum	Kisfészekű aszat	Védett
Dorcadion fulvum cervae	Pusztai gyalogcincér	Fokozottan védett
Triturus dobrogicus	Dunai tarajosgőte	Védett
Bombina bombina	Vöröshasú unka	Védett
Emys orbicularis	Mocsári teknős	Védett
Spermophilus citellus	Ürge	Védett
Mustela eversmanni	Molnárgörény	Védett
Lutra lutra	Vidra	Fokozottan védett

HUKN 10001 elnevezésű Natura 2000 terület jelölő fajai

Jelölő fajok		Védelmi státusz
Latin név	Magyar név	
Ardea purpurea	vörös gém	Fokozottan védett
Ardeola ralloides	üstökögém	Fokozottan védett
Asio flammeus	réti fülesbagoly	Fokozottan védett
Aythya nyroca	cigányréce	Fokozottan védett
Botaurus stellaris	bölgömbika	Fokozottan védett
Burhinus oedicephalus	ugartyúk	Fokozottan védett
Buteo rufinus	pusztai ölyv	Fokozottan védett
Charadrius alexandrinus	széki lile	Fokozottan védett
Chlidonias hybridus	fattyúszerkő	Fokozottan védett
Chlidonias niger	kormos szerkő	Fokozottan védett
Ciconia nigra	fekete gólya	Fokozottan védett
Circaetus gallicus	kígyászölyv	Fokozottan védett
Circus aeruginosus	barna rétihéja	Védett
Circus cyaneus	kékes rétihéja	Védett
Circus pygargus	hamvas rétihéja	Fokozottan védett
Coracias garrulus	szalakóta	Fokozottan védett
Crex crex	haris	Fokozottan védett

Egretta alba	nagy kócsag	Fokozottan védett
Falco cherrug	kerecsensólyom	Fokozottan védett
Falco columbarius	kis sólyom	Védett
Falco peregrinus	vándorsólyom	Fokozottan védett
Falco vespertinus	kék vércse	Fokozottan védett
Glareola pratincola	székicsér	Fokozottan védett
Haliaeetus albicilla	rétisas	Fokozottan védett
Himantopus himantopus	gólyatöcs	Fokozottan védett
Ixobrychus minutus	törpegém	Fokozottan védett
Lanius minor	kis őrgébics	Védett
Larus minutus	kis sirály	Védett
Lullula arborea	erdei pacsirta	Védett
Luscinia svecica	kékbegy	Védett
Nycticorax nycticorax	bakcsó	Fokozottan védett
Otis tarda	túzok	Fokozottan védett
Pandion haliaetus	halászsas	Fokozottan védett
Philomachus pugnax	pajzsos cankó	Védett
Platalea leucorodia	kanalas gém	Fokozottan védett
Plegadis falcinellus	batla	Fokozottan védett
Pluvialis apricaria	aranylile	Védett
Porzana parva	kis vízicsibe	Védett
Porzana porzana	pettyes vízicsibe	Védett
Sterna hirundo	küszvágó csér	Védett
Tringa glareola	réti cankó	Védett

5.5.4. Védett természeti területek

Kunszentmiklós térségében nagy kiterjedésű védett természeti területek találhatóak, legjelentősebb a várost szinte három oldalról (észak, kelet, dél) körülvevő Kiskunsági Nemzeti Park Felső-kiskunsági szikes puszták területegysége. Nem képezik a nemzeti park részét a város nyugati részén lévő, a védett területekhez hasonló jellegű szikes rétek, szikes tavak. Ezek a területek foltokban, mint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) által védetté nyilvánított ex lege szikes tavak (pl.: Kín-szék, Disznó-rét) élveznek országos védeltséget.

Kiskunsági Nemzeti Park Felső-Kiskunsági szikes puszta

A Felső-Kiskunsági puszta 11 000 hektár kiterjedésű, melynek nagyobb része Kunszentmiklós Város közigazgatási területén található. Felszínét szinte határtalan réteklegelők uralják. Északi részén vízzel borított laposok, nagyobb vízállások szakítják meg a puszta háborítatlanságát. Sok helyen, főleg a nyári időszakban, vakítóan fehér vakszik-foltok - az úgynevezett „sóvirágzás” - árulkodnak a talaj magas sótartalmáról, szikes jellegéről.

Tájképileg is igen különlegesek a szikes puszták. Akár több tíz kilométerre is el lehet látni anélkül, hogy bármi megzavarná tekintetünket.

A talajadottságok miatt a szikesek növénytakarásait sótüdő fajok alkotják. A szikes legelők jellemző növényfaja a *veresnadrág csenkesz* (*Festuca pseudovina*). A fehér virágú *pozsgás zsázsa* (*Lepidium crassifolium*) mellett nyár közepén üde színfolt a pusztán a lila virágú közönséges sóvirág (*Limonium gmelini*).

A szárazabb szikpadkák és vakszikek elterjedt növénye a *bárányparéj* (*Camporosma annua*), és a gyógyászatban is ismert orvosi székfű (*Matricaria chamomilla*). Ősszel a nedves szikeseken tömegével virágzik a lila virágú *sziki őszirózsa* (*Aster tripolium* sp.).

A szikesek madárvilága is rendkívül gazdag. A puszták környékén jelentős *fehér gólya* (*Ciconia ciconia*) állomány fészkel. A szikes réteken költ a fokozottan védett *túzok* (*Otis tarda*). A hazai állomány jó része a kiskunsági pusztákon fészkel. A nemzeti parkban folyó tűzokvédelmi program biztosítja e ritka madár természetes táplálkozó-, dűrgő és fészkelő helyének zavartalanságát. A 2005-ben indult Európai Unió Tűzok Life Program központja is a Felső-Kiskunsági szikes puszta. (www.tuzok.hu)

A nagy kiterjedésű nyílt puszták terített asztalt kínálnak a ragadozó madaraknak. A szigetszerű facsoportokban telepesen költ a *kék vércse* (*Falco vespertinus*), mely szarkák és varjak elhagyott fészkeiben neveli fiókáit. A környék leggyakoribb ragadozó madara az *egerészölyv* (*Buteo buteo*). A *fogoly* (*Pedrix pedrix*) és a *fürj* (*Coturnis coturnis*) ma már ritka lakója a pusztáknak. A kis termetű *széki lile* (*Charadrius alexandrinus*) és a *székicsér* (*Glareola pratensis*) a gyér növényzetű szikesek lakója. A nagyobb vízborítások, mint Kisapaj térsége, Szúnyog-puszta, Csárdalapos, és Pozsáros április-májusig megmaradó vizei kedvező költő és táplálkozó helyet biztosítanak a vízi madarak számára (cankók, godák, bíbicek, gémfélék, récék, stb.).

A környék lakói nagyrészt a 13. században betelepített kunok leszármazottai. Ma is őrzik őseik emlékét, mentalitását. Kunszentmiklós kultúrtörténeti emléke a város közelében található Nyakvágó csárda, mely eredeti berendezésével és kiállítási tárgyaival a 19. századi pásztor-betyár világ hangulatának őrzője.

A nemzeti park kunszentmiklósi kiállító helye a Virágh-kúria. Helytörténeti, néprajzi és természettudományos kiállítása képet ad a környék múltjáról. A védett terület északi részén, Apaj község határában, az egykori halastavak és rizskazetták rekultivációjával természetközeli állapotú vizes élőhely alakult ki. A gátakon vezető Réce tanösvényen nagy élményt jelent a vízimadarak megfigyelése. A tanösvény mindkét végén madármegfigyelő torony áll, ahonnan a madarak zavarása nélkül gyönyörködhetünk az élővilágban.

5.6. Települési és épített környezet

A település környezeti állapotának jellemzői, a település és a környező táj kapcsolata, a települési infrastruktúra, a szolgáltatások színvonala mind az életminőséget alapvetően meghatározó tényezők. Az „élhető település” az ott élők számára elsősorban környezeti ártalmaktól mentes, esztétikus, komfortos, megfelelő rekreációs feltételekkel rendelkező, biztonságos lakóhelyet jelent. A környezeti infrastruktúra részét képezi az egészséges ivóvíz szolgáltatás, a szennyvízelvezetés és -tisztítás, valamint a rendszeres és szervezett hulladékgyűjtés és -kezelés. Fontos, hogy a településen élők igényeinek kielégítése, a településfejlesztés és -rendezés, illetve az infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés a fenntarthatóság szempontjainak figyelembe vételével történjen, beleértve többek között az energiatakarékos és egyúttal „klímatudatos” építést és fenntartást, a környezetkímélő közlekedés elterjesztését, a zöldfelület-gazdálkodási szempontok megfelelő érvényesítését.

Az egészséges környezethez való jog érvényesítésének egyik eszköze az önkormányzatok által végzett településfejlesztési és -rendezési tevékenység. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény kimondja, hogy a településrendezés során figyelemmel kell lenni az emberhez méltó környezet folyamatos alakítására, értékeinek védelmére. A településfejlesztés az érintettek közös elképzelésein alapulva úgy kell, hogy szolgálja a település jelenlegi és jövőbeli lakóit, hogy összhangban legyen a település természeti, kulturális és művi adottságaival.

A településeken nagy számban, igen változatos formában és sokféle rendeltetéssel fordulnak elő az épített környezet elemei, és ezek egyedileg is, de főként összességükben, területi elhelyezkedésükkel és a természeti környezettel kialakult kapcsolatukkal

meghatározói a település és a térség jellegének, hangulatának, élményének. Az épített környezet elemeiben testesül meg a nemzeti vagyon jelentős része, ezért ezek fenntartása, időszakos felújítása feltétlenül szükséges, ez biztosítja azt is, hogy az építmények rendeltetésüknek folyamatosan megfeleljenek.

A településeken különleges szerepet töltenek be a védett épületek és épületegyüttesek, kultúrtáji területek, amelyek valamilyen védettségi kategóriához tartoznak (helyi védettségű épített környezeti elemek, műemlékek, műemléki területek, illetve az UNESCO Világörökség Listáján a kulturális, valamint az együttesen a kulturális és természeti kategóriába tartozó elemek). Ezek az épületek, épületegyüttesek, kultúrtájak különleges vonzerőt jelenthetnek a hazai és külföldi turisták számára, ezért fenntartásuk és védelmük nemcsak kötelezettség, de gazdasági érdek is.

5.6.1. Környezet tisztasága

A Kunszentmiklósról 2010-ben elszállított összes települési szilárd hulladék mennyisége: 3351,2 tonna. Ebből a lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék mennyisége 1987,6 tonna.

A település köztisztasági feladatait az Önkormányzati tulajdonban lévő BAKÉR Nonprofit Kft. végzi.

A tisztított közterületekre vonatkozó adatok (2005):

Megnevezés	Terület (m ²)
Összes tisztított terület	250 000
Kézzel tisztított terület	250 000
Burkolt belterületi utak	240 000
Kézzel tisztított járda	10 000
Locsolt közterület	6 000

Forrás: HIR-KvVM

5.6.2. Zöldfelületek

Az egészséges környezethez való jog érvényesítésének egyik eszköze az önkormányzatok által végzett településfejlesztési és -rendezési tevékenység. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény kimondja, hogy a településrendezés során figyelemmel kell lenni az emberhez méltó környezet folyamatos alakítására, értékeinek védelmére. A települések dinamikus kölcsönhatásban vannak természeti környezetükkel. E kapcsolat egyik legfontosabb települési eleme egy funkcionálisan jól működő, biológiailag aktív zöldfelületi rendszer, amely a települési életminőség javítása szempontjából is fontos tényező. A települések zöldfelületi rendszerének funkciója – területe, szerkezete és minősége függvényében – sokrétű: kedvezően módosítja a helyi klímát, védelmet biztosít egyes kedvezőtlen környezeti hatásokkal szemben, a létesítményeket keretbe foglalja, lehatárolja, illetve összekapcsolja a település különböző rendeltetésű területeit, alkalmas a lakosság rekreációjára, valamint hozzátartozik a település vizuális megjelenéséhez.

A város *zöldfelületei* egymással való kapcsolódásuk esetén zöldfelületi rendszert alkotnak. Kialakításuktól függően a zöldfelületek kondicionáló hatással rendelkeznek, amely alapvetően befolyásolja a városi környezetminőséget. Jelentős környezetvédelmi – ökológiai szerepük mellett (szennyeződések megkötése, a levegő öntisztulási folyamatainak elősegítése, városi klíma javítása) lehetőséget nyújtanak pihenésre, rekreációra, pszichikai felüdülésre, javítják a településképet. Zöldterületek tekintetében az utóbbi időben indult meg egy pozitív irányú változás. Folyamattá vált a közterületek gondozása, a virágosítás, parkok megújítására került sor. A sok fejlesztés ellenére azonban még mindig van tennivaló. A zöldfelületek mennyiségi növelése mellett a funkcionális fejlesztés is igen fontos. A városkép, a rendezettség az épületeken kívül a közterületek állapotától is függ, továbbá az azt használó népességtől, annak szemléletétől, értékrendjétől. Ebben az anyagi feltételek biztosítása mellett nagy szükség lenn szemléletváltásra, a környezettudatosság erősítésére, mert a fenntartható fejlődést csak így lehet megvalósítani.

Kunszentmiklós esetében táji és zöldfelületi szempontból jellemzően kedvező helyzet alakult ki, mivel a belterület általában gondozott, legeltetett gyepekhez csatlakozik. A városi zöldfelületek nagysága 43 897 m² volt 2010-ben. A város belterületének zöldfelületi rendszerét az alábbi jellemzők alkotják:

- Városközponti településszerkezeti értékű közpark a Kálvin téren és a lefedett Bakér mentén.

- Egyéb, jellemzően lakóterületi közparkok, összesen mintegy 2 ha területtel.
- Lakótelepi zöldfelületek összesen 4 ha területtel.
- Strand – 0,8 ha
- Sportterület - 4,2 ha
- Temetők - 8 ha
- Közterületi fásítások, fasorok

A város zöldfelületi rendszerének területi elemeit az útfásítások kapcsolják szerves egységbe.

Ezen területekre vonatkozó szabályokat a zöldfelületek (a parkok, játszóterek, labdaterek, egyéb zöldfelületek) védelméről, létesítéséről, fenntartásáról és a köztéri szobrok védelméről szóló Kunszentmiklós Város Önkormányzatának 13/2003. (VI. 20.) számú önkormányzati rendelete szabályozza.

5.6.3. Turisztika

A Dél-Alföldi régiónak egyedülálló tájképi adottságai vannak, biológiai változatosság jellemzi, és mindez a nyilvánosság számára is hozzáférhető, ami lehetővé teszi a térség fokozottabb kihasználását az aktív és az egészségturizmus számára.

Magyarországon itt a legnagyobb a napsütéses órák száma, továbbá érdekes, változatos környezet (jellemző tanyás településszerkezet), különböző kultúrák keveredése és gazdag nemzetiségi és minőségi környezet jellemzi a Régiót.

Kunszentmiklóson található vendéglátóhelyek száma 2011-ben:

Vendéglátó egységek száma [db]	Egyéni vállalkozók által üzemeltetett egységek száma [db]	Társas vállalkozások által üzemeltetett egységek száma [db]	Nonprofit és egyéb vállalkozások által üzemeltetett egységek száma [db]
28	16	12	0

Forrás: <http://statisinfo.ksh.hu>

Kunszentmiklóson található magánszálláshelyek kapacitása 2009-ben:

Vendéglátók száma [db]	Szobák száma [db]	Ágyak száma [db]	Férőhelyek száma [db]
5	15	32	32

Forrás: <http://stainfo.ksh.hu>

Kunszentmiklós főbb látnivalói:

Diószegi emlékház: Diószegi Balázs Munkácsy-, és Székely Bertalan-díjas festőművész szülőháza a valamikori Bacsó Béla, ma Szappanos Lukács utca 2. szám alatt. Az utca bal oldalán az első ház, pici kis régi paraszti épület. Egyszerű, kicsit szegényes, nádtetős, jellegzetes kiskunsági parasztház.

2. kép: Diószegi Balázs emlékház (forrás: <http://itthon.hu>)

Virágh-kúria: A kúria 1820 körül épült klasszicista stílusban. Építtetője Virágh Pál a város kilencszeres főbírája, Szőnyi Virágh Mihály református püspök unokája. A ház lakója volt Virágh Gedeon honvéd őrnagy, aki az 1848-49-es szabadságharc idején huszárait hazahozta Csehországból. A két világháború között fürdővendéglő működött az épületben. A kúriát 1984-ben Kernzi József tervei alapján felújították, azóta múzeumként hasznosítják. A gyűjtemény gazdag néprajzi, történelmi, irodalomtörténeti és természetrajzi anyagot őriz. Az

épület jellegét tekintve szabadon álló, téglalap alaprajzú, földszintes, kontyolt nyeregtetős épület.

3. kép: Virágh-kúria télen (forrás: <http://knp.nemzetipark.gov.hu>)

Nyakvágó csárda: Az egykori Pest-Pétervárad közötti postaút állomása volt a szabadszállási út mellett lévő Nyakvágó csárda. Nevét az 1801-ben történt bűnesetről kapta, amikor a csaplárné nyakát szerelemféltésből elvágták. Az épületben kisebb néprajzi gyűjtemény található. A közelben lévő bösztörpusztai génbankkal (rég magyar háziállatfajták gyűjteménye) és csárdával együtt az idegenforgalmat szolgálja.

4. kép: Nyakvágó csárda (forrás: <http://kirandulastervezo.hu>)

Városháza: A műemlék jellegű klasszicista stílusú városháza 1826-ban épült klasszicista stílusban. Az épület előtt található az I. világháborús emlékmű. A városháza falán fekete márványtábla őrzi Petőfi Sándor költő 1845. évi látogatásának emlékét. Jellemét tekintve az épület szabadon álló, téglalap alaprajzú, egyemeletes, kontyolt nyeregtetős épület.

5. kép: Kunszentmiklósi Városháza (forrás: <http://www.wellnessnapok.hu>)

Református templom: A Kálvin téren látható az 1792-ben épített késő barokk stílusú református templom. Tornyát a XIX. században ifjú Hild József építette át. Az épület szabadon álló, egyhajós, szegmentíves záródású templom, DNy-i homlokzata előtt tűzkiáltó erkélyes toronnyal, a záródás fölött kontyolt nyeregtetővel.

6. kép: Kunszentmiklósi Református templom (forrás: <http://www.parokia.hu>)

Baksay Sándor Református Gimnázium: A kálvinista ősök alapították 1647-ben a „scholát”, a mai Baksay Sándor Református Gimnázium ősét, amelynek épületét 1999-ben nyilvánították műemlékké. Múzeumi könyvtára már a XIX. században jelentős bibliotéka volt.

5.6.4. Épített környezet

A gazdag történelmi múltú Kunszentmiklós jellegzetes alföldi kisváros. A településnek jelenleg 8 országos védettségű (műemlék) épülete van. Ezek közül 4 található a városközpontban: a késő barokk Református Templom, a klasszicista Városháza, a Virághekúrja és a szintén klasszicista Ókollégium. Ezeken kívül védett a város Vasútállomása valamint a külterületeken található Nyakvágó csárda és a Selyem tanyák.

A város történelmi múltját és építészeti kultúráját magában hordozó, és a város identitását meghatározó épületesoportok, épületek, építmények, illetve azok egyes részei megőrzése érdekében, a helyi védelemre javasolt épített értékek védelme külön önkormányzati rendeletben került szabályozásra. A védelem biztosítja védett építészeti értékek fennmaradását, megőrzését, rendeltetésnek megfelelő használatát.

A várossziluett védelme érdekében a belterületen és annak 1 km-es körzetében megvalósuló 15 méternél magasabb építmény csak településképi hatástanulmány alapján helyezhető el.

Helyi védelem alatt áll:

- I. Világháborús emlékmű
- II. Világháborús emlékmű
- Wesselényi u. – Apostol Pál u. – Mészöly Pál u. – Damjanich u. – Szondi u. – Baksay u. – Kossuth Lajos u. – Bibó K u. által behatárolt terület

Régészeti lelőhelyek Kunszentmiklóson:

- Nyilvántartott belterületi lelőhelyek:
- Széchenyi u. 27. (427. hrsz.)
- Gimnázium (1825. hrsz.)
- Öregtemető-halom (1480/3. hrsz.)
- Szabadszállási út, Gyártelep (387/6., 387/5. hrsz.)

Külterületi lelőhelyek:

- Kunbábony, Rideg-dűlő (0311/67. hrsz.)
- Nyakvágó csárda (028/1. hrsz.)
- Leshegy-Homokbánya (0225/29. hrsz.)
- Szedria (0186/14. hrsz.)
- Kiskunsági Tsz (0283/27. hrsz.)
- Kígyós I. (0145. hrsz.)
- Kígyós II. (0145. hrsz.)
- Nyakvágó (028/1. hrsz.)
- Kunbábony-Tehénjárás, Szujkó-dűlő (0263/21., 0263/18. hrsz.)
- Bösztör (0105/1. hrsz.)
- Nagy-tanya (086/1. hrsz.)
- Homokbánya (0400/34. hrsz.)

A település területén található természetes vízfolyások magas partvonulatai a 2001. évi LXIV. tv. szerint régészeti érdekű területek.

5.6.5. Közlekedés:

Kunszentmiklós Budapesttől 68,2 km-re délre található, a fővárosból 1 és ¼ óra alatt érhető el. Az M0-ás körgyűrűről a Szigetszentmiklós/Taksony leágazásnál letérve közelíthető meg. Az M5-ös autópályáról a Kiskunlacháza-Dömsöd-Tass útvonalon, a tassi-ráckevei Duna-ágtól kelet felé haladva (8 km) közelíthető meg. A megyeszékhelytől, Kecskemét felől (58,3 km) észak-nyugatra, az M5-ös autópályáról és az 50-es főútról Lajosmizse irányából, illetve Hetényegyháza-Kerekegyháza-Kunadacs települések érintésével érhető el.

A Budapest-Baja közötti 51-es úton is meg lehet közelíteni a várost, Apaj felől vagy Tasson keresztül.

Közüti közlekedés: Kunszentmiklós első és másodrendű főútvonallal, valamint háromszámjegyű úttal nem rendelkezik. A városon áthaladó, állami kezelésben lévő utak:

- 5203 sz. Kiskunlacháza-Izsák összekötő út
- 5205 sz. Örkény-Tass összekötő út
- 5211 sz. Kunszentmiklós-Kerekegyháza összekötő út
- 52311 sz. Kunszentmiklós-Tass állomáshoz vezető út

Az önkormányzati kezelésben *közutak* összesen 41,1 km hosszúak, míg a Kunszentmiklós közigazgatási területén belül található, állami kezelésben lévő utak hossza 46 km.

Parkolás: A közúthálózat korszerűtlenségéhez hasonlóan a parkolási lehetőségek is teljesen esetlegesek, szabályozatlanok.

Autóbusz-közlekedés: Kunszentmiklós városban a tömegközlekedés a periférikus elhelyezkedésű vasútvonalon kívül buszközlekedés formájában valósul meg.

A város belterületén a helyközi és távolsági tömegközlekedést lebonyolító autóbuszjáratok jelenleg csak a szegély melletti megállóban vagy leálló sávban kialakított megállóban tudnak várakozni, az utasforgalomtól függően sokszor hosszabb ideig is, jelentősen lassítva ezzel a forgalmat. A megállókban hiányoznak vagy leromlott állapotúak a fedett utasvárók, melyek nem egységesek. Az érintett megállók mind a település főbb közlekedési útvonalain találhatóak, csúcsidőszakokban jelentősebb forgalommal terheltek.

Kerékpáros közlekedés: A város területén önálló kerékpárút-hálózat nincs.

Vasúti közlekedés: A vasút vonalvezetését tekintve előnyös helyzetben van a város, hiszen Kunszentmiklós területén a Budapest-Kelebia-Belgrád fővonal halad keresztül. A vonalon Budapest irányába 30, a fővárosból 28 vonat közlekedik munkanapon. A járatok közül 3 (IVO ANDRIC, AVALA EC és a BEOGRAD) nemzetközi gyorsközlekedésre is igénybe vehető.

6. Hulladékgazdálkodás

Hulladéknak azokat a tárgyakat nevezzük, amelyek az ember mindennapi élete során keletkeznek és a keletkezésük helyén (gyárak, üzemek, háztartás stb.) feleslegessé váltak, tőlük tulajdonosuk megválnak, vagy megválni köteles. A hulladék pontos fogalmát a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 3 § a) pontja mondja ki:

„Bármely, az e rendelet 1. számú melléklet szerinti kategóriák valamelyikébe tartozó tárgy vagy anyag, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik, vagy megválni köteles”

A hulladékgazdálkodás a hulladékkal összefüggő tevékenységek rendszere, beleértve a hulladék keletkezésének megelőzését, mennyiségének és veszélyességének csökkentését, kezelését, ezek tervezését és ellenőrzését, a kezelő berendezések és létesítmények üzemeltetését, bezárását, utógondozását, a működés felhagyását követő vizsgálatokat, valamint az ezekhez kapcsolódó szaktanácsadást és oktatást.

Kunszentmiklós Városnak az alábbi, hulladékgazdálkodással kapcsolatos rendeletei vannak érvényben:

- 23/2004. (VII. 1.) önkormányzati rendelet a szilárd hulladék kezelésével kapcsolatos hulladékkezelési közszolgáltatásról
- 22/2007. (VII. 23.) rendelet a települési folyékony hulladékgazdálkodási közszolgáltatás kötelező igénybevételéről
- 26/2004. (VII. 1.) önkormányzati rendelet a köztisztaság fenntartásáról

6.1. Hulladékgazdálkodás adatai

6.1.1. Szilárd hulladékgyűjtés és -kezelés

Kunszentmiklós Város Önkormányzata 2009. július 1-től közszolgáltatási szerződést kötött az .A.S.A. Magyarország Környezetvédelem és Hulladékgazdálkodás Kft.-vel (2630 Gyál, Körösi út 53).

A közszolgáltató adatai:

- Teljes név: A.S.A. Magyarország Környezetvédelem és Hulladékgazdálkodás Kft.
- Székhely: 2630 Gyál, Körösi út 53.
- Nyilvántartási szám: Cg. 13-09-084525
- KSH azonosító: 11773645-9002-113-13
- Adószám: 11773645-2-13
- KÜJ: 101 133 562
- Engedély száma: 004561-010/2010

Az érvényes közszolgáltatási szerződés értelmében az A.S.A. Magyarország Kft. végzi a települési szilárd hulladéknak a rendszeresített gyűjtőedényekből heti egy alkalommal történő összegyűjtését, begyűjtését, elszállítása, előkezelését, tárolását, hasznosítását, ártalmatlanítását, illetőleg évi két alkalommal megszervezett lomtalanítás ellátását. A begyűjtött hulladékok elhelyezése a Gyáli Regionális Hulladékkezelő Központban történik.

A közszolgáltató havonta egy alkalommal házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést is végez Kunszentmiklóson. A szelektíven begyűjtött anyagok az alábbiak:

- papír, azaz papír csomagolóanyagok, karton, fóliázatlan színes vagy fekete-fehér újságok, reklámújságok;
- műanyag PET italos palackok;
- fém italos dobozok.

Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok száma Kunszentmiklóson (2010):

Hulladékgyűjtés	ingatlan típus	ingatlanok száma
kommunális	lakás	3 519
szelektív	lakás	3 519

Forrás: <http://stainfo.ksh.hu>

6.1.2. Folyékony hulladékgyűjtés és -kezelés

A teljes körű csatornázottság kiépítéséig közszolgáltató közreműködésével szállítatja el a lakosság az emésztőgödrökből származó iszapot a szennyvíztisztító telepre.

Kunszentmiklós város területén két engedéllyel rendelkező szennyvízszállító van:

- Kuszaka 2004 Bt,
- Szabolcska Ferenc egyéni vállalkozó.

Forrás: okir.kvvm.hu

6.1.3. A településen keletkező hulladékok

A városban a vállalkozásoknál keletkező termelési veszélyes és nem veszélyes hulladékok főként mezőgazdasági és könnyűipari tevékenységekből eredően keletkeznek.

A településen termelt, 2010. év során bejelentett hulladékok összmenyisége:

Adatszolgáltató	Keletkezett mennyiség [kg]
Egyetértés Mezőgazdasági Termelőszövetkezet - Kancsár telep	769 965
Schneider-Electric Energy Magyarország Kft - Villamos berendezés gyár	235 319
Temaforg Kunszentmiklós Kft. - Textilfeldolgozó üzem	206 090
GMG Delta Bt. - Textilgyártó üzem	55 646
Mediterrán Betoncserép Kft. - Betoncserép gyártó üzem	38 499
Tesco-Globál Áruházak Zrt. - Áruház	36 507
ÉLBER Kft. - Lakatos üzem - Gyártó szerelő csarnok	25 522
Bácsvíz Zrt - Szennyvíztisztító telep	25 000
Németh László - betonkeverő üzem	24 740
Gumi Gu-Ru Kft. - gumijavító műhely	15 259
Juhász László - CUKK Halcsali üzem	4 711
Autócentrum-Barna Kft. - autójavító műhely	1 900
Egyetértés Mezőgazdasági Termelőszövetkezet - Tömpör major	1 899
Pfadt Kavicsbánya Kft. - kavicsbánya	1 350
Városi Önkormányzat Egészségügyi Központ - Egészségügyi Központ	1 230
Koloszár József - Tehergépkocsi telep	670
Alsó-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság - Kunszentmiklósi Szakasz mérnökség	641
Otp Bank Nyrt. - bankfiók	620

Tolnai Tibor - Autójavító műhely	610
Ócsai Pál - Autófényező műhely	269
Első Pesti Malom-és Sütőipari ZRt. Kunszentmiklósi Malomüzeme	83
Pentacolor Kft. - Varroda	18
Jáger Kft. - raktárépület (eszköztároló telep), iroda	5
Kovács György - Szgk. karosszéria javító és festő műhely	2

Forrás: HIR-KvVM

2004 és 2010 között Kunszentmiklós közigazgatási területén keletkezett összes hulladékok mennyisége:

Vizsgált adat: Összes keletkezett hulladék

Időszak: 2004 - 2010

Település: Kunszentmiklós

Év	Veszélyes [kg]	Nem veszélyes [kg]	Összesen [kg]
2004	32 536	3 503 897	3 536 433
2005	48 582	2 629 570	2 678 152
2006	18 109	874 472	892 581
2007	17 928	2 607 531	2 625 459
2008	94 314	2 129 365	2 223 679
2009	17 355	487 602	504 957
2010	30 629	1 415 926	1 446 555
Összesen	259 453	13 648 363	13 907 816

Forrás: HIR-KvVM

Megállapítható, hogy a településen a különböző hulladéktermelő vállalkozásoknál a nem veszélyes termelési hulladékok keletkeznek nagyobb mennyiségben. A keletkező veszélyes hulladékok mennyisége nem számottevő.

A vállalkozásoknál keletkező veszélyes és nem veszélyes termelési hulladékok engedéllyel rendelkező (begyűjtési, hulladékhasznosítási, vagy ártalmatlanítási engedély) szakszervezeteknek kerülnek átadásra.

6.1.4. A településen működő hulladékkezelő vállalkozások

Kunszentmiklós városban az alábbi hulladékkezelő vállalkozások rendelkeznek engedéllyel:

- Bakér Kunszentmiklósi Közhasznú Nonprofit Kft.
- GMG Delta Bt.
- Jónás-Hungária Kft.
- Kuszaka 2004 Bt.
- Paralel Komplex Építőipari És Szolgáltató Kft
- Szabolcska Ferenc egyéni vállalkozó

6.1.5. Települési folyékony és szilárd hulladéklerakó

Kunszentmiklós Város közigazgatási területén 2008. januárjában bezárásra került a kommunális szilárd hulladéklerakó (0263/7. hrsz.). A lerakó rekultivációját a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 11753-3/2007. számú határozatában engedélyezte. A rekultivációs munkálatok 2010. augusztus 12-én a helyszínen átadás-átvételével megkezdődött. A rekultivációs munkálatok a DEPÓNIA-TECHNIKA Mérnöki Szolgáltató Kft. által készített dokumentáció alapján a környezetvédelmi program elkészítésének időszakában is folynak.

A 0263/6. és a 0263/18. hrsz. alatti ingatlanokon települési folyékony hulladéklerakó üzemel szennyező anyag elhelyezési engedély (55944-1-4/2009.) alapján. Jelen engedély érvényességi ideje 2015. december 31. A tárgyi leürítőre közszolgáltatói szerződés alapján a Kuszaka 2004 Bt és Szabolcska Ferenc egyéni vállalkozó szállíthat szippantott szennyvizet. A leürítőbe csak kommunális szennyvizet lehet elhelyezni, technológiai szennyvíz, illetve technológiai szennyvízzel közösen gyűjtött kommunális szennyvíz elhelyezése tilos!

6.1.6. Állati eredetű hulladék átvevő

A Kunszentmiklós közigazgatási területén keletkező állati hulladék át vételére és elszállításáig való tárolására a Kunszentmiklós 012/18. hrsz.-ú ingatlanon kialakított állati eredetű hulladék átvevő hely üzemel (engedély száma: 12.1/3286-1/2009.). Ezen engedély

alapján a háztartásoknál keletkező, kis mennyiségű állati hullát, valamint a közterületen elhullott állatok tetemeit lehet a kijelölt helyen gyűjteni.

Az összegyűlő állati hullát szerződés alapján az ATEV Zrt. szállítja el solti gyárába, szerződésben meghatározott időközönként.

6.1.7. Köztisztasági feladatok ellátása

A köztisztasági feladatok ellátását az Önkormányzat 100%-os tulajdonú cége, a BAKÉR Nonprofit Kft. végzi. A Kft. a köztisztasági feladatok ellátása mellett a város közterületeinek, parkjainak gondozását és tisztán tartását, temetők üzemeltetését és takarítását, valamint útjavítási és épület karbantartási munkákat végez.

Ezen feladatokon kívül még zöldhulladék kezelést is végez a vállalkozás. A közterületeken keletkező zöldhulladékokat (pl. fűnyírási és fakivágási munkák) a cég telephelyén (Kunszentmiklós, Kossuth Lajos u. 54.) hasznosítja (engedély száma: 78835-1-8/2010.). A telepre a lakosság az alábbi időpontban szállíthat be zöldhulladékot:

Kedd, Csütörtök 12⁰⁰ - 15⁰⁰

A hulladék átadása térítésmentes a lakosság számára.

7. Környezeti tudat és nevelés

Az ember és a természet viszonyát, a jelen és a jövő generációk számára kedvező vagy kedvezőtlen jellegét hosszabb távon a társadalmi értékrend és az ebből fakadó viselkedés, termelési-fogyasztási szokások befolyásolják leginkább. A társadalmi értékrend részét képező, azt befolyásoló környezettudatosságnak olyan szintjét kell elérni a jövőben, amely az ok-okozati összefüggések és az ezek mélyén rejlő hajtóerők feltérképezésének fényében biztosítja, hogy a társadalmi-gazdasági tevékenységekkel együtt járó környezetterhelés a lehető legkisebb mértékű legyen, beleértve a szennyezőanyag kibocsátás és a hulladéktermelés minimalizálását, az erőforrások takarékos használatát.

A környezettudatos viselkedés elterjedését, a környezettudatos életvitel kialakítását, a lakosság és a döntéshozók széles körét érintő szemléletváltást segíti – a jelenlegi trendekkel ellentétben – a mindennapi életben előforduló pozitív minták, példaértékű cselekvések támogatása, bemutatása, elismerése, illetve a környezeti szempontból helytelen viselkedés, közösségnek okozott kár számonkérése és társadalmi elítélése. A tennivalók kapcsán megkerülhetetlen az egyéni felelősség kérdése, valamint annak felismerése és elfogadása, hogy a környezettudatos viselkedés sok esetben a rövid távú „kényelmi” szempontok háttérbe szorításával, esetenként többletráfordítással jár, de a pozitív hatások, illetve az elkerült károk rövidebb-hosszabb távon ezt ellensúlyozzák.

Kunszentmiklós város a Varga Domokos Általános Művelődési Központ három óvodával, egy általános iskolával, egy alapfokú művészeti iskolával, valamint egy könyvtárral rendelkezik. A Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola intézményén belül gimnáziumi és általános iskolai oktatás is folyik. Középfokú- és szakképzést két intézményben is folytatnak Kunszentmiklóson a református gimnáziumon kívül: a Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskolában és a Szent Imre Szakképző Iskolában. Felsőfokú képzés nem folyik a városban, erre a környéken Kecskeméten, Budapesten, Dunaújvárosban nyílik lehetőség.

Jövőnk szempontjából alapvető jelentőségű, hogy a felnövekvő generációk természethez, környezethez való viszonyát sokkal magasabb szintre emeljük. Felnőttkorban már nagyon nehéz a környezethez való viszonyt megváltoztatni, ezért meghatározó – a

családon kívül – az iskola és az óvoda szemléletformáló szerepe. Sőt, az oktatási intézményekben megismert szemléletet a gyerekek hazaviszik, ez jó esetben némi változást eredményez szüleik gondolkodásmódjában is. A természet tiszteletére való nevelést a kisgyermek születésétől kell kezdeni. Értelme kibontakozásával párhuzamosan az alapvető normák beépítését (nem szemetelünk, nem tépjük le a virágokat, rendben tartjuk környezetünket, stb.) el kell végezni. Jó esetben ez a családban így történik. Ha nem, az óvodai nevelés hivatott ezt a hiányosságot pótolni. Az óvodák pedagógiai programjának fontos eleme kell, hogy legyen a környezeti nevelés.

A felsorolt intézmények közül a Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola, a Varga Domokos Általános Művelődési Központ, valamint a Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola is rendelkezik Környezeti Nevelési Programmal.

Az 1995. évi LIII. a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény célként az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását fogalmazza meg.

A környezet védelmének alapelvei:

- elővigyázatosság,
- a megelőzés,
- és a helyreállítás,
- felelősség,
- együttműködés,
- tájékozódás,
- tájékoztatás,
- nyilvánosság.

A Kt.54. § (1) értelmében: Mindenkinek joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére.

(2) A környezeti ismeretek terjesztése és fejlesztése (óvodai nevelés, iskolai nevelés, képzés, művelődés, iskolarendszeren kívüli oktatás és továbbképzés, ismeretterjesztés, könyvkiadás) elsősorban állami és önkormányzati feladat.

(6) A környezeti oktatásnak és ismeretterjesztésnek az alapvető komplex (természettudomány-ökológiai, társadalomtudományi, műszaki-technikai,) ismeretekén túl a szakmák gyakorlásához szükséges környezetvédelmi ismeretekre, a környezetet veszélyeztető tevékenységekre, a veszélyhelyzet megelőzésének és elhárításának alapvető kérdéseire, az egészséget befolyásoló környezeti hatásokra, továbbá a környezet védelmével kapcsolatos állampolgári jogok és kötelezettségek ismertetésére is ki kell terjednie.

Az általános iskola alsó tagozatában a környezetismeret és az osztályfőnöki órák keretében kell a környezet- és természetvédelem kérdéseivel foglalkozni. Törekedni kell az osztálykirándulások során, a természetben - pl. erdőben, vízparton - megtartott óráknál arra, hogy az ott szerzett élmények mélyítsék a környezet szeretetét.

Felső tagozatban - valamint a középiskolai oktatás során - a földrajz, a biológia, a kémia, a fizika és az osztályfőnöki órák aktuális tananyaghoz kapcsolódóan lehetőséget adnak a környezetvédelem kérdéseinek részletesebb tárgyalásához.

Fontos még a tanórákon kívüli környezetvédelmi érdeklődési kör bővítése az iskoláskorúak esetében. Erre lehetőséget adnak - többek között - a környezetvédelem jeles napjairól való megemlékezések (pl. Föld napja, madarak és fák napja, víz világnapja, környezetvédelmi világnap), szelektív hulladékgyűjtési akciók (pl. újságygyűjtés, fémgyűjtés, elemgyűjtés), iskolaújságban környezetvédelemről szóló cikkek terjesztése, diákköri konferenciák tartása.

Iskolán kívüli eseményként lehetőséget kell biztosítani a diákoknak, hogy számukra pozitív eseményekkel a természetben találkozzanak (pl. majális egy erdő vagy park területén). Ezzel el lehet érni a pozitív visszacsatolást, így tudat alatt erősítik a diákok természetszeretetét.

Az Önkormányzatnak is fontos szerepe van a környezeti nevelés terén. Legfontosabb cél a példamutatás elve, ezért fontos az, hogy az Önkormányzat területén belül környezettudatos tevékenység és munkavégzés folyjék (pl. elemgyűjtők kihelyezése, szelektív hulladékgyűjtés). Az egyik hatásos eszköz a különböző környezetvédelmi programokhoz való csatlakozás (pl. autómentes világnap, műemlékvédelmi világnap, nemzetközi energiahatékonysági nap).

8. Zaj és rezgés elleni védelem

A környezetünkben észlelt zajok növekedési üteme az utolsó két évtizedben felgyorsult. Ez a tendencia a következő időszakban is érvényesül, első sorban a motorizáció gyors fejlődése következtében. A folyamatos és erős lárma ártalmai - alapos kutatások híján - felmérhetetlenek, de abban minden szakértő egyetért, hogy a halláskárosodás csupán egyike a következményeknek.

A zaj sajátos környezetterhelő elem. Nem anyagi természetű, nem halmozódik, a terhelt közegben látványos változást nem okoz, ugyanakkor a köznapi életben zavaró, súlyosabb esetekben egészségkárosító hatással jár. A napi nyolc óra időtartamú, 85 dBA-t meghaladó zajterhelés pl. halláskárosodási veszélyeztetettséget idéz elő. A zajártalmak számos vegetatív jellegű elváltozást okozhatnak, a pihenést, alvást zavaró hatásuk miatt károsan befolyásolják az emberek munkavégző képességét.

A környezeti rezgések általában zajjal párhuzamosan jelentkeznek, mértékükről és elterjedtségükről ma még kevés információval rendelkezünk. A rezgések a géppel szilárd érintkezésben levő anyag (padló, fal) közvetítésével is tovaterjednek, így vezetés útján is hatnak. A nagyfrekvenciájú vibráció a szövetek helyi együttrezgését váltja ki. A vibrációs ártalom tünetei csont- és ízületi elváltozások, valamint érgörcsök formájában jelentkeznek. A zaj és rezgés által okozott ártalmak az ipari fejlődés és a motorizáció kedvezőtlen következményei közé tartoznak. A rezgések ezen kívül kárt okozhatnak tárgyokban (pl. épületekben) is.

A zaj az emberi szervezetre sokrétű hatást fejt ki, ezen jellegénél fogva a zaj az egészségkárosító kockázati tényezők közé sorolható. Például:

- A 60 dB körüli hangnyomásszintek már pszichológiai mellékhatásokkal járnak, magatartásbeli változásokra lehet számítani, idegesítő hatások észlelhetők. A közvetlenül átélt zavaró hatások, a teljesítő képességet, a szellemi munkát és a pihenést károsan befolyásolják.
- 60-80 dB közötti zajszinteknél a vegetatív idegrendszer irányítása alatti szervek és szervrendszerek változásai jelentkeznek. Jellemző reakció a bőr- és a nyálkahártya hajszálereinek szűkülése. Lakossági vizsgálatok kimutatták, hogy ahol az éjszakai

zajszint 60-70 dB között van, ott gyakoribb a magas vérnyomás betegség, a gyomorfekély, a cukorbetegség, a nyálmirigyek működése csökken, a gyomornedv elválasztása gátolt és ez emésztési zavarokhoz vezet.

- 80 dB hangnyomásszint feletti zajok az előbbi hatások mellett a hallószervben maradandó károsodást okozhatnak, de a tartósan ható erős környezeti zajok siettetik, súlyosbítják a halláscsökkenést. A káros zaj emeli az idegrendszer izgalmi szintjét, ennek alapján a zaj stresszt okozó tényezőnek tekinthető.

A munkahelyeken, a lakásokban, illetve a lakókörnyezetben folyamatosan bővül a zajforrások száma, a társadalom és a gazdaság térbeli mobilizációjának erősödése pedig növeli a zajkibocsátást.

Rendszeres zajt vagy rezgést okozó terhelőforrás a településen a közlekedés. Ez elsősorban a főút mellett élőket érinti.

Kunszentmiklós belterületén a közlekedésből és az egyéb tevékenységekből eredő zajterhelés jelentős, azonban a mértéke nem ismert. A zajterhelés mértéke azonban a központ egyes részeinél fellelhető macskaköves útszakaszokon megnő.

A szórakozóhelyek működésére már több ízben éltek lakossági panasszal, de a zajméréskor mért értékek általában nem haladták meg az előírt határértékeket.

A települések lakóterületének és kiemelt védelmét igénylő intézményeinek, épületeinek esetében célszerű megvizsgálni a környezeti zajterhelés okait és forrásait, mivel zajvédelmi intézkedések csak ezen adatok birtokában tehetők.

Kunszentmiklós Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a zaj- és rezgésvédelem helyi szabályozásáról a 32/2009. (X. 29.) számú rendeltet alkotta, melynek célja, hogy az emberi környezet és az egészség megóvása érdekében megállapításra kerüljenek a zaj- és rezgésvédelem helyi szabályai.

9. Az elérni kívánt környezetvédelmi célok és feladatok

9.1. Települési környezet tisztasága

Köztisztasági Program végrehajtása:

Óvodák, iskolák, közintézmények, civil szervezetek, lakosság bevonásával évente több alkalommal települési hulladékmentesítés végzése.

Feladat:

- KP-1** települési hulladékmentesítési napok meghatározása
KP-2 települési hulladékmentesítési napok megszervezése
KP-3 az érintettek tájékoztatása a helyi média igénybevételével.

Feladat	Határidő	Felelős
KP-1	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
KP-2		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
KP-3		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

Zöldhulladék hasznosító telep komposztáló tevékenységgel való bővítésének mérlegelése, amely akár regionális célokat is szolgálhat:

Feladat:

- PELL-1** a közterületeken keletkező zöld hulladékok mennyiségének felmérése, megbecslése
PELL-2 környező önkormányzatokkal történő kapcsolatfelvétel, igényfelmérés
PELL-3 tervek elkészítése, pályázati források felkutatása

Feladat	Határidő	Felelős
PELL-1	2015. augusztus 31.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
PELL -2		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
PELL -3		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

9.2. Csapadékvíz-elvezetés

2011 márciusában elkészült Kunszentmiklós Város Önkormányzat Belvíz, helyi vízkár védelmi tervét. A tervben a védekezésbeli prioritások meghatározásra kerültek: Amennyiben a belvízzel elöntött területekről a befogadók telítettsége miatt a vizek késleltetett vagy szakaszos levezetése miatt nagy területeken a belvíz tartósan fennáll, az elöntött területek mentesítését a következő sorrendben kell végrehajtani:

- lakott területek
- ipari létesítmények
- közlekedési útvonalak
- mezőgazdasági területek, azon belül ültetvény, vetés, szántó, erdő, legelő, egyéb.

Az alábbi feladatokat feltétlenül meg kell valósítani a városban:

Feladat:

- CSV-1** a város csapadékvíz-elvezető árkainak rekonstrukciójának elvégzése: olyan állapotba kell hozni a csapadékvíz elvezető árkokat és műtárgyakat, hogy azok alkalmasak legyenek a csúcsvizek elvezetésére, illetve a hiányzó területeken új csapadékvíz-elvezető árkok létrehozása
- CSV-2** átereszek, hordalékfogók létesítése, meglévők rendszeres karbantartása
- CSV-3** utak, járdák állagromlásának megakadályozása
- CSV-4** belvízvédelmi művek (szükségvíz-tározók, záportározók) szükségességének felmérése, megtervezése, engedélyeztetése
- CSV-5** mesterséges burkolatú felületek kiterjedésének csökkentése

Feladat	Határidő	Felelős
CSV-1	2015. december 31.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
CSV-2		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
CSV-3		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
CSV-4		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
CSV-5		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

Feladat megvalósításának határideje: 2015. (A közösségi cselekvés kereteinek meghatározásáról a vízpolitika területén című, 2000. december 22-én hatályba lépett 2000/60/EK Víz Keretirányelvben meghatározott időpont)

9.3. Kommunális szennyvízkezelés, gyűjtés, elvezetés, tisztítás

A település csatornázatlan részeiről a települési folyékony hulladékot a városban két engedéllyel rendelkező vállalkozó (Kuszaka 2004 Bt., Szabolcska Ferenc egyéni vállalkozó) szállíthatja be a folyékony hulladék leürítő helyre. Szükséges lenne a települési folyékony hulladékszállítók közszolgáltatói viszonyának megvizsgálása.

A Nemzeti Települési Szennyvíz-elvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról szóló 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet 2. § (1) e) értelmében a kijelölt szennyvízelvezetési agglomerációk területén a települési szennyvizek közműves szennyvíz- elvezetését és a szennyvizek biológiai szennyvíztisztítását, illetőleg a települési szennyvizek ártalommentes elhelyezését meg kell valósítani, **legkésőbb 2015. december 31-ig** (Kunszentmiklós a rendelet 2. számú mellékletének 5. táblázata szerint az Agglomerációk 2000-10.000 LE közötti szennyvízterheléssel, normál területen közé tartozik.)

A településen jelenleg kétféle megoldást alkalmaznak a város még nem csatornázott részein keletkező lakossági szennyvíz kezelésére:

- egyedi, helyi szennyvíztisztítás és elhelyezés házi szikkasztó medencével, a szennyvíz talajba történő elszívargásával

- szennyvízelvezetés zárt házi szennyvíztároló medencében, szippantást és tengelyen történő szállítást követően történő települési folyékony hulladéklerakón történő elhelyezéssel.

Mivel a település szennyvízgyűjtő aknáinak legnagyobb részét nem vízzáró kivitelűek, ezért közelítőleg a keletkező szennyvíz 80-90 %-a talajba szivárog. A városi szennyvíztisztító telepen nincs szippantott szennyvíz fogadási lehetőség. A szippantott szennyvíz beszállítása így a kunszentmiklósi települési folyékony hulladék leürítőbe történik. A városi szennyvíztisztító telep első ütemben a hetvenes években épült ki 150 m³/d kapacitással, a bővítése a nyolcvanas évek elején 300 m³/d nagyságban történt.

A szennyvíztisztító telepről elmondható, hogy üzemeltetése energiaigényes és nem rendelkezik se mechanikai előkezeléssel, se pedig iszapkezeléssel.

Az első ütemben épült oxidációs árokból és dortmundi típusú utóülepítőből álló 150 m³/d kapacitású biológiai tisztítóegység nem működik, mert az oxidációs árok betonlapjai szétestek, a vízzárósága nem biztosítható.

A 300 m³/d kapacitású oxidációs árok működik csak jelenleg, ahol a vízzárósági problémát néhány évvel ezelőtt új fóliaborítással javították. Így a 450 m³/d hidraulikai kapacitású telep valójában csak 300 m³/d kapacitású, ami a havi átlagmennyiségeket tekintve kb. 65-75 %-osan terhelt hidraulikailag. Nagyobb mennyiség telepre érkezése esetén az iszap felúszik és az elfolyó szennyvíz minősége romlik.

Kunszentmiklós Város Önkormányzata 2010. december 7.-ei dátummal kapott vízjogi létesítési engedélyt a város szennyvízelvezető csatornahálózat bővítésére, rekonstrukciójára és ivóvízvezeték kiváltására (vízjogi engedély száma: 77051-1-15/2010., vízikönyvi szám: V/850). A szennyvíztisztító telep bővítésére vízjogi engedély került kiadásra.

Feladat:

- CSAT-1** TFH szállítók közszolgáltatói viszonyának vizsgálata
- CSAT-2** Teljes körű csatornázottság kiépítése, új szennyvíztisztító telep megépítése
- CSAT-3** A települési folyékony hulladék leürítő rekultivációjának elkezdése

Feladat	Határidő	Felelős
CSAT-1	2012. december 31.	Jegyző
CSAT-2	Kivitelezési munkák befejezése: 2015. december 31.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
CSAT-3	2016. december 31.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

9.4. Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 35. § (1) értelmében az országos és a területi hulladékgazdálkodási tervben foglalt célokkal, feladatokkal és a település rendezési tervével összhangban a települési önkormányzat illetékességi területére helyi hulladékgazdálkodási tervet dolgoz ki.

A törvény 35. § (3) értelmében az (1)-(2) bekezdés szerint elkészült helyi hulladékgazdálkodási tervet a települési önkormányzat rendeletben hirdeti ki.

A törvény 37. § (1) szerint a különböző szintű hulladékgazdálkodási terveket - kidolgozói - hat évre készítik el és 3 évente beszámolót állítanak össze az abban foglaltak végrehajtásáról. A terveket a Nemzeti Környezetvédelmi Programban, a tervezési területre vonatkozó környezetvédelmi programban, a terület- és településfejlesztési, valamint terület- és településrendezési dokumentumokban foglaltakkal összhangban kell kialakítani.

Feladat:

HULL-1 Önkormányzati rendelettel kell meghatározni a hulladékgazdálkodás területén elérendő célokat, szabályozni a város hulladékgazdálkodás terén elvégzendő feladatait.

HULL-2 A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, valamint a hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményeiről szóló 126/2003. (VIII. 15.) Korm. rendelet rendelkezéseit figyelembe véve új hulladékgazdálkodási tervet kell kidolgozni

HULL-3 Hulladékudvar létesítésének vizsgálata

HULL-4 Települési szilárd hulladéklerakó rekultivációjának befejezése

Feladat	Határidő	Felelős
HULL-1	2012. augusztus 31.	Jegyző
HULL-2	2012. október 31.	Jegyző
HULL-3	2013. március 31.	Önkormányzat képviselő testülete
HULL-4	a rekultivációs engedélyben foglalt határidőig	Jegyző

Illegális hulladéklerakók megszüntetése, az illegális hulladéklerakás csökkentése, a területek rekultiválása:

ILL-1 A területtulajdonosok azonosítása, az ott található hulladékok mennyiségi és minőségi meghatározása.

ILL-2 Hulladék elszállítása, ártalmatlanítása, a területek rekultiválása.

Feladat	Határidő	Felelős
ILL-1	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ILL -2	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

Elektromos – és elektronikai hulladékgyűjtő nap bevezetése:

A lakosságnál keletkező elektromos – és elektronikai hulladékok gyűjtésére szolgáló nyílt nap szervezése.

Feladat:

EL-1 Elektromos – és elektronikai hulladékgyűjtő napok meghatározása

EL-2 Elektromos – és elektronikai hulladékok átvételével foglalkozó gazdasági társaság megkeresése, kiválasztása, közszolgáltatóval való egyeztetéssel

EL-3 Hulladékgyűjtő napok megszervezése

EL-4 Az érintettek tájékoztatása a helyi média igénybevételével.

Feladat	Határidő	Felelős
EL-1	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
EL-2		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
EL-3		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
EL-4		Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

9.5. Levegőtisztaság-védelem

A város levegőjét érő terhelések nem kritikus mértékűek. Legfőbb légszennyező hatásnak a közúti forgalomból eredő légszennyezés tekinthető.

A közlekedésből származó és az egyéb a levegőt, mint környezeti elemet valamint a lakosságot, mint hatásviselőt érő terhelések alapvetően az alábbi módokon csökkenthetők:

Feladatok:

- LEV-1** belterületi fásítás kiterjesztése és zöldfelületek telepítése
- LEV-2** a parlagterületek rendben tartása
- LEV-3** allergén növény irtó akciók szervezése
- LEV-4** átmenő forgalom korlátozása pl. elkerülő/tehermentesítő út építésével
- LEV-5** burkolat felújítás, a még nem burkolt utak burkolattal való ellátása, járdaépítés (gyalogátkelőhelyek), kerékpárút építés
- LEV-6** mezőgazdasági termelés és áruszállítás közlekedési feltételeinek javítása a mezőgazdasági és erdőgazdasági utak korszerűsítésével, burkolatainak javításával
- LEV-7** hagyományos, nagy levegőterhelést okozó energiaforrások helyettesítésére szolgáló lehetőségek felmérése, önkormányzati épületek és lakóépületek hőszolgáltatása tekintetében
- LEV-8** utak pormentesítése: a szilárd burkolatú utak rendszeres pormentesítése, nyáron az utak locsolása
- LEV-9** a lakosság tájékoztatása a hulladékok tüzelőanyagként történő elégetéséről, valamint a nyílt téri hulladékégetésről, és annak jogi következményeiről

LEV-10 Mezőgazdasági művelés alá vont területek szélein fasorok, védősávok telepítésének ajánlása a tulajdonosok irányába, elsősorban őshonos növényfajokkal.

Feladat	Határidő	Felelős
LEV-1	folyamatos	Pályázkészítő és Városüzemeltetési Csoport
LEV-2	folyamatos	Pályázkészítő és Városüzemeltetési Csoport
LEV-3	folyamatos	Pályázkészítő és Városüzemeltetési Csoport
LEV-4	folyamatos	Pályázkészítő és Városüzemeltetési Csoport
LEV-5	folyamatos	Pályázkészítő és Városüzemeltetési Csoport
LEV-6	folyamatos	Pályázkészítő és Városüzemeltetési Csoport
LEV-7	folyamatos	Pályázkészítő és Városüzemeltetési Csoport
LEV-8	folyamatos	Pályázkészítő és Városüzemeltetési Csoport
LEV-9	folyamatos	Pályázkészítő és Városüzemeltetési Csoport
LEV-10	folyamatos	Pályázkészítő és Városüzemeltetési Csoport

9.6. Zaj- és rezgés elleni védelem

A településeken a lakosság számára veszélyes vagy károsító zajterhelések csökkentését aktív vagy passzív módon, különböző műszaki megoldással, adminisztratív eszközzel, illetve ezek kombinált alkalmazásával lehet megoldani.

- ZAJ-1** A jelentős zajkibocsátással járó telephelyek, ipari tevékenységek kiszorítása a lakó övezetekből
- ZAJ-2** Zajvédő (erdő) sávok telepítése
- ZAJ-3** Település központi részét elkerülő utak megvalósításának mérlegelése
- ZAJ-4** Macskaköves burkolattal ellátott utcák felújítási lehetőségeinek megvizsgálása

Feladat	Határidő	Felelős
ZAJ-1	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZAJ-2	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZAJ-3	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZAJ-4	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

9.7. Helyi közlekedésszervezés

Feladatok:

KÖZL-1 A város központjában új parkolók létesítési lehetőségének vizsgálata

KÖZL-2 Összevont buszmegálló létesítésének vizsgálata

KÖZL-3 A vasútállomásnál a parkolási lehetőségek korszerűsítése

KÖZL-4 Kerékpárutak létesítési lehetőségének vizsgálata

Feladat	Határidő	Felelős
KÖZL-1	2014. december 31.	Önkormányzat képviselő testülete
KÖZL-2	2014. december 31.	Önkormányzat képviselő testülete
KÖZL-3	2014. december 31.	Önkormányzat képviselő testülete
KÖZL-4	2014. december 31.	Önkormányzat képviselő testülete

9.8. Energiagazdálkodás

Feladatok:

EG-1 Vizsgálni és támogatni kell a településen a korszerű, megújuló energiaforrások (geotermikus- és napaenergia) alkalmazásának, elterjesztésének lehetőségeit.

EG-2 Az önkormányzat vizsgálja felül minden tulajdonában, üzemeltetésben, vagy kezelésben lévő épület energiagazdálkodását. Ezen belül szükségszerű lenne felmérni az épületek nyílászáróinak állapotát, az épületekben meglévő

fűtési rendszer állapotát, korszerűségét, hatékonyságát, hőszigetelés kialakításának szükségességét. Az állapotfelmérő vizsgálatok elvégzését követően fel kell állítani az elvégzendő munkák prioritását, a hozzájuk rendelhető költségeket, a rendelkezésre álló forrásokkal együtt.

EG-3 Beruházásoknál az energiatakarékos technológiák megvalósításának előtérbe helyezése, alkalmazása

Feladat	Határidő	Felelős
EG-1	folyamatos	Önkormányzat
EG-2	folyamatos	Önkormányzat
EG-3	folyamatos	Városüzemeltetési Osztály

9.9. Zöldfelület-gazdálkodás

ZG-1 Növelni kell a település zöldterületeinek jelenlegi arányát. A belterületi zöldterület felújítások és új zöldfelületek létesítése esetén a legkisebb gondozási költséggel és a leghosszabb élettartammal rendelkező, a termőhelynek megfelelő, betegségeknek ellenálló őshonos fajok telepítését kell alkalmazni.

ZG-2 Az útmenti fasorok és zöld területek védelme (A talaj defláció elleni védelmét is biztosítják, emellett „*ökofolyosót*” képezve a zöldhálózat fontos elemei.)

ZG-3 Az út mentén található előregedett, vágásérett növényállomány cseréje, ifjítása.

ZG-4 Virágos területek megnövelése (pl.: iskolai, óvodai program segítségével, lakosság bevonásával)

ZG-5 Az óvoda, iskola, egészségügyi és közigazgatási intézmények körüli területek parkosítása, fásítása

ZG-6 Egységesen fásított utcaképek kialakítása.

ZG-7 Zöldfelületi kataszter elkészítése

ZG-8 Olyan építési rendszerek alkalmazása, amelyek megőrzik a beépített talajfelszín lehető legtöbb funkcióját (pl. hálós térburkolat használatával a csapadékvíz-befogadó és -tározó kapacitás növelése).

ZG-9 A helyi lakosság és intézmények bevonása a települési zöldfelületek fenntartásába

Feladat	Határidő	Felelős
ZG-1	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZG-2	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZG-3	2015. január 01.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZG-4	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZG-5	2015. január 01.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZG-6	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZG-7	2015. január 01.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZG-8	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ZG-9	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

9.10. Vízhminőség- és talajvédelem

Feladatok:

VT-1 A lakosság és vállalkozások által illegálisan létesített talajvíznyerő kutak felderítése, legalizálása

VT-2 A park- zöldfelületi öntözési és pormentesítési célra fűrt kutak megtervezése, engedélyeztetése.

VT-3 A felhagyott hulladéklerakók rekultivációja, illegális hulladék lerakások felszámolása.

VT-4 Talajterhelési díjjal kapcsolatos rendelet megalkotása, bevezetése

Feladat	Határidő	Felelős
VT-1	2015. december 31.	Igazgatási Osztály Hatósági Csoport
VT-2	2014. január 01.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
VT-3	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
VT-5	2013. január 01.	jegyző

9.11. Környezetbiztonság

A természeti eredetű lehetséges károsodások, pl. földrengés, árvíz, pusztító szélviharok, erdőtűz stb., illetve műszaki eredetű károsodások (amikor az ember által gyártott veszélyes anyagok váratlanul és nagymértékben jutnak ki a természetbe, nemkívánatos hatást gyakorolva a környezetre) ellen fel kell készülnie az önkormányzatnak.

Feladatok:

KB-1 a veszélyes üzemeknek minősülő vállalkozások havária terveinek megismerése környezetvédelmi célból, majd ezek ismeretében a város környezetvédelmi intézkedési tervének elkészítése

KB-2 a jövőben létesítendő nagyobb környezeti kockázatot jelentő vállalkozások ipari parkban történő, körültekintőbb elhelyezése

Feladat	Határidő	Felelős
KB-1	2013. január 01.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
KB-2	folyamatos	Igazgatási Osztály Hatósági Csoport

9.12. Élővilág- és természetvédelem

Feladatok:

ÉT-1 Védett természeti értékek folyamatos megfelelő kezelése

ÉT-2 esetleges tájsebek feltérképezése és helyreállítása

- ÉT-3** mezőőri szolgálat működtetésének mérlegelése
- ÉT-4** invazív fajoktól való mentesítés, helyettük őshonos fajok telepítése
- ÉT-5** mezőgazdaságilag kedvezőtlen területek ökológiai szempontú hasznosítása (pl. erdőtelepítés)

Feladat	Határidő	Felelős
ÉT-1	folyamatos	Igazgatási Osztály Hatósági Csoport
ÉT-2	2015. január 01.	Igazgatási Osztály Hatósági Csoport
ÉT-3	2015. január 01.	Igazgatási Osztály Hatósági Csoport
ÉT-4	2014. január 01.	Igazgatási Osztály Hatósági Csoport
ÉT-5	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

9.13. Épített környezeti elemek védelme

- ÉKEV-1** Önkormányzati tulajdonú és kezelésű, valamint védetté nyilvánított épületek, építmények állagának folyamatos ellenőrzése és karbantartása

Feladat	Határidő	Felelős
ÉKEV-1	folyamatos	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

9.14. Környezeti nevelés, tájékoztatás

Minthogy az intézményes nevelésben fontos szerepet játszik az óvoda és az általános iskola, ezért az alapozó jellegű óvodai és általános iskolai környezeti nevelés, meghatározó szerepet játszik az egyén környezetkultúrájának alakításában.

Feladatok:

- OKT-1** a gyermek közvetlen környezetében lévő világ értékeinek megismertetése, megszerettetése (pl. lakóhelyismeret, kirándulások, terepséták);

- OKT-2** a természeti és társadalmi környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony alakítása;
- OKT-3** a környezettudatos életvitel kialakítása (az energiával; vízzel, árammal való takarékoskodás, a pazarlás elkerülése); természetes élethelyzetek kínálta lehetőségek felhasználása;
- OKT-4** Szituációs játékokkal történő környezeti nevelési bevezetése óvodások és alsó tagozatos általános iskolások részére (pl. szemétkézelés, növények és állatok szeretete, épített környezet állagmegóvás).

Feladat	Határidő	Felelős
OKT-1	folyamatos	Intézményvezető
OKT -2	folyamatos	Intézményvezető
OKT -3	folyamatos	Intézményvezető
OKT -4	folyamatos	Intézményvezető

Helyi újságban, illetve különálló tájékoztató jellegű kiadványban a lakosság figyelmének felhívása a környezetvédelem érdekében elvégzendő feladatokra:

Feladatok:

- LAK-1** a lakosság számára tájékoztató kiadványok készítése olyan információtartalommal, amely fejleszti a környezettudatosságot.
- LAK-2** a jeles környezetvédelmi napokhoz kapcsolódó kunszentmiklói programlehetőségek felmérése, szervezése

Feladat	Határidő	Felelős
LAK-1	2013. január 01-től	Önkormányzat
LAK-2	2013. január 01-től	Önkormányzat

A lakosság tájékoztatása, ösztönzése a keletkező zöldhulladékok saját ingatlanon történő komposztálására:

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. tv. 56. §-a, valamint a Nemzeti Környezetvédelmi Program értelmében a lerakott hulladék szerves anyag tartalmát folyamatosan csökkenteni kell.

Feladatok:

KOMP-1 kiadvány létrehozása

Feladat	Határidő	Felelős
KOMP-1	2013. március 01.	Önkormányzat

Az összes önkormányzati tulajdonban és kezelésben lévő, illetve a közintézményekben szelektív hulladékgyűjtési lehetőség kialakítása:

Feladat:

ÖNK-1 edényzetek és tájékoztató feliratok beszerzése

ÖNK-2 a közszolgáltatóval kötött szerződések felülvizsgálata, szükség esetén annak módosítása

Feladat	Határidő	Felelős
ÖNK-1	2015. január 01.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport
ÖNK-2	2015. január 01.	Pályázatkészítő és Városüzemeltetési Csoport

11. Összefoglalás

Kunszentmiklós Város Önkormányzata a város környezetvédelmi programjának elkészítésével nemcsak *a környezet védelemének általános szabályairól szóló*, 1995. évi LIII. törvény előírásainak tett eleget, hanem egy hosszú távú, átfogó és rendszer szemléletű munkának az alapját teremtette meg. A Környezetvédelmi Program legfontosabb célja Kunszentmiklós városban élők életminőségének jobbítása, valamint a környezet védelmének érdekében történő cselekvésekben való részvállalásuk.

A Környezetvédelmi Program elkészítése során tapasztalható, hogy a város általános környezeti állapota megfelelő, azonban vannak megoldásra váró feladatok. A programban kidolgozott feladatok végrehajtásában nagy szerepet kap az Önkormányzat, valamint a közfeladatokat ellátó intézmények is. Azonban fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a programba belefoglalt feladatok megoldásában és végrehajtásában kiemelt szerepet játszik a lakosság környezettudatosságra való hajlama is. Ezért ki kívánjuk hangsúlyozni a környezeti nevelést, mint hosszú távú befektetést, és a lakosság megfelelő tájékoztatását és az ezirányú munkákba való bevonását.

A felsorolt feladatok végrehajtásával biztosítható Kunszentmiklós város környezeti állapotának javulása és a komfortosabb, egészségesebb környezet alakítása.

Kunszentmiklós, 2012. május 10.

Fodor István
Okl. környezetmérnök

**Tőzsérné
Horváth Mónika**
Körny. gazd. agrármérnök

Szűcs Pál
körny. gazd. szakm.,
szakértő
SZKV-hu, -le, -vf, -zr
Kamarai reg. sz.: 03-0498

12. Felhasznált irodalom

Bács-Kiskun Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány: Kunadacs, Kunszentmiklós, Szabadszállás települések közös környezetvédelmi programja, Kunszentmiklós, 2004

Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola Pedagógiai Programja

Békés-PLANUM Kultúrmérnöki Kft.: Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Kistérség vízrendezési programtervi javaslata,, Békéscsaba, 2011

Corex Projektfejlesztési Kft.: Kunszentmiklós Integrált Városfejlesztési Stratégia, 2009

EDiCon Kft.: Domsöd térség hulladékgazdálkodási terve, Budapest, 2004

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Kunszentmikl%C3%B3s>

<http://knp.nemzetipark.gov.hu/>

<http://maps.google.hu>

<http://okir.kvvm.hu/hir/>

<http://okir.kvvm.hu/kezelo/>

<http://okir.kvvm.hu/lair/>

<http://statinfo.ksh.hu>

<http://www.kunszentmiklos.hu/>

<http://www.metnet.hu/>

<http://www.novenyzetiterkep.hu/>

<http://www.tuzok.hu/>

Kunszentmiklós Város Önkormányzat Képviselő-testületének GAZDASÁGI PROGRAMJA 2010-2014, Kunszentmiklós, 2010

Kunszentmiklós Város Önkormányzatának irattára

Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.: Bács-Kiskun megye területrendezési terve, Kecskemét, 2011

Marosi Sándor—Somogyi Sándor (szerk.): Magyarország kistájainak katasztere I-II. — MTA FKI, Budapest, 1990

Mátyus Zoltán: Kunszentmiklós Város Önkormányzat belvív, helyi vízkár védelmi terve, Kunszentmiklós, 2011

Nemzeti Környezetvédelmi Program 2009-2014

Timár Mátyás (Szerk.): Látnivalók Bács-Kiskun megyében, WELL-PRESS KIADÓ KFT., Miskolc, 2002

Virágh Gedeon Szakközépiskola és Szakiskola – Környezeti nevelési program